Leto VI., štev. 255 Ljubljana, torek 3. novembra 1925 Poštnina pavšalirana. Cena 2 Din

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25·—; za inozemstvo Din 40·— neobvezno.

Oglasi po tarifu.

Uredništvo:
Dnevna redakcija: Miklošičeva cesta štev. 16/I. — Telefon štev. 73.
Nočna redakcija: od 19. ure naprej v Knaflovi ul. št. 5/I. — Telefon št. 34.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ulica št. 54. — Telefon št. 36.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. — Telefon št. 492
Podružnici: Maribor, Barvarska ulica št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta.
Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljubljana št. 11.842 - Praha číslo 78.180. Wien, Nr. 105.241.

Ljubljana, 2. novembra.

Poročali smo že, da stojimo pred vstopom gosp. Stjepana Radića v vlado. Stvar se je nekaj časa zadrževala, ker je bilo treba odstraniti ovire, ki jih je ustvarila Radićeva zahteva, da postane podpredsednik vlade. Modra je njegova odločitev, da je elastično sprejel odklonitev gosp. Pašića, ki se je skliceval na zakon, ki ne pozna podpredsednika ministrskega sveta. Zdi se, da tudi zakon o centralni upravi ne more popraviti te zapreke, radi česar bo gosp. Radić stopil v vlado kot najmlajši minister. Ker se pa ministri ne tehtajo po mestu, na katerem stoji njihovo ime napisano na rešenjih, to dejstvo seveda ne bo prav nič vplivalo na stvarno pozicijo predsednika HSS v vladi.

Vstop Stjepana Radića v vlado je logična posledica dogodkov od lepšnjega maja naprej. Čim je bilo izvršeno pomiloščenje gosp. Radića in je njegova stranka prevzela odgovornost za državne posle, je bilo v naprej jasno, da bo morala HSS končno ali zapustiti vlado ali pa bo moral vanjo vstopiti njen voditelj. Vlada RR namreč doslej ni imela posebne sreče in na nobenem polju ni pokazala uspehov. Skoro bi rekli, da jo je zasledovala zla usoda. Kriza kmetiškega stanu in vsega našega gospodarskega življenja se je od junija sem le zaostrila, davčne težave in finančne sitnosti so narastle. Ko je vlada stopila pred Narodno skupščino, je mogla predložiti samo invalidski zakon, delo bivšega ministra gosp. Dušana Peleša. Hvali lahko Boga, da ga je imela in z njim zamašila vrzel, toda da bi ta zakon bil ravno dober, tega se nihče ne upa trditi, najmanj pa HSS, ki ga je pošteno skritizirala v sedaj umaknjenem svojem oddvojenem mišljenju.

Za sistematični neuspeh in njemu sledeče mrtvilo sta bila dosedaj na razpolago dva izgovora: bolezen gosp. Pašića in neudeležba gosp. Radića v vladi. Ta dva izgovora se servirata na razne načine nezadovoljnežem. Gosp. Pašić je sedaj tu in nanj se ni mogoče več sklicevati in izgovarjati. Ostaja edini izgovor, ki se pozivlje na odsotnost g. Stjepana Radića iz vlade. Ta izgovor ni nič kaj laskav za radićevske ministre, katerim se s tem precej jasno očita nezmožnost in nesposobnost izpolnjevati želje HSS. Vstop g. Radića v vlado je torej logični korak naprej, in sedaj se bo moglo pokazati brez izgovorov, more li nova kombinacija izpolniti svoje obljube. Da bi se bil g. Stjepan Radić s svojo preteklostjo diskvalificiral za mesto ministra, je argument s polja politične etike, ni pa razlog, ki bi bil zadosten za pravilno odločanje v praktični politiki. Korak, ki se ima izvršiti sedaj, je po raznih dogodkih v preteklih mesecih le nadaljna etapa v razvoju, ki ne more izzvati nobenih potresov.

Nasprotno, opazujoč popolnoma objektivno vse te dogodke, moremo videti v Radićevem vstopu v vlado samo posnešenje razvoja, ki ima pokazati pred vsem narodom, je li kombinacija RR rodovitna ali sterilna, je li se more ona obdržati ali ukiniti, oziroma izpopolniti. V vseh slučajih je bitreiši razvoj koristen za vse udeležene in neudeležene. S tega stališča mora biti vstop g. Radića v vlado prav i režimski koalicijl i opozicijl.

V naši državi živimo politično precej brzo in temperament g. Radića bo tej brzini dal še živahneiši tempo. Preteklost izginja naglo v grobove in kar se je včerai zdelo nemogoče, to je danes razumljivo in ne vzbuja nikakega začudenja. Javnost bo objektivno in z zanimanjem zasledovala delovanje vlade in bo gotovo z zadovoljstvom beležila, ako bodo sledila štirimesečni popolni brezplodnosti rešuoča dejanja. Ako ih ne bo, ako pridejo mesto koristnih činov le nove pogreške, bo pač treba, da se naš državni kinematograf ponovo zgrobne in pridejo kombinacije, ki bodo mogoče, ako se bodo pozabile mnoge trpke stvari v cilju, da se združijo trezne sile predvsem pri delu za ozdravljenje naše administracije in našega gospodarskega nereda.

Pred obnovitvijo francosko-ameriških pogajanj

Pariz, 2. novembra. s. «Matin» izve, da se je pri razgovorih, ki jih je imel iz Amerike dospeli poslanik Herrick z Briandom in Chamberlainom v zadnjem tednu, razpravljalo o ureditvi dolgov. V najkrajšem času bo zopet mogoče pričeti s pogajanji za ureditev vprašanja francoskih dolgov. Pri teh pogajanjih se ne bodo vzeli za podlago oni predlogi, ki jih je stavil Caillaux ameriški vladi kot provizorične, temveč se bo skušal problem končnoveljavno rešiti. «Journal» piše, da bo Beranger v kratkem odpotoval v Washington na pogajanja.

FERAUDY?

Ministrski svet pod predsedstvom kralja

Razprava o zunanjepolitičnih vprašanjih in o prosvetni politiki. Avdijence na dvoru. — Minister Trifunović o pogajanjih za konkordat.

Beograd, 2. novembra. p. Jutri dopoldne ob 10. se vrši v dvorani pod predsedstvom kralja ministrska seja, na kateri se bodo razpravljala važna zunanja- in notranjepolitična vprašanja. Smatrati je, da se bo predvsem pretresalo vprašanje Locarna in pa situacija, ki je nastala vsled grško - bolgarskega konflikta. Podano bo tudi poročilo o pogajanjih za konkordat. Na jutrišnji seji bo vlada tudi določila svoje stališče napram prosvetnemu programu ministra Vukičevića, katerega ukrepi o redukciji srednjih šol so izzvali v radikalskem klubu in tudi sicer v javnosti, predvsem pa v vseh prizadetih krajih mnogo odpora. Verjetno je, da se bo na tej seji govorilo tudi sicer o delovnem programu vlade, ki je v tem oziru bila dosedaj zelo sterilna. Zabeležiti je vredno tudi govorico, ki pravi, da bo Radić jutri že minister in da se bo že udeležil te seje.

Danes dopoldne sta bila na dvoru minister dr. Ninčić in Dušan Trifunović. Razen tega je kralj sprejel v daljši avdijenci našega poslanika v Tirani Branka Lazarevića, ki je vladarju obširno poročal o položaju v Albaniji.

Popoldne je bila v kabinetu poljedelskega ministra konferenca komiteta ministrov, ki pregleduje zakon o izkoriščanju vodnih sil.

Dopoldne in popoldne je bila v kabinetu ministra dr. Ninčića seja članov komiteta za določitev instrukcij za pogajanja z Vatikanom. Naš poslanik pri Vatikanu dr. Smodlaka potuje pojutrišnjem v Rim. Sodi se pa, da se pogajanja ne bodo tako hitro nadaljevala, ker je šef naše delegacije dr Jankić obolel. Po današnji konferenci se je Vaš dopisnik razgovarial z ministrom za vere gosp. Mišo Trifunovićem, ki je rekel: Na seji smo sklepali o raznih vprašanjih, ki se tičejo konkordata. Pogajanja se bodo kmalu nadaljevala. Nadejam se, da bodo potekala ugodno. Pri Vatikanu smo našli dobro razumevanje, tako da bodo, kakor upam, vsa vprašanja ugodno rešena, dasi je število nerešenih točk še zelo veliko. Tudi vprašanje glagolice bo rešeno v našo korist.

Pred imenovanjem Stjepana Radića za ministra

Radić v Beogradu. — Zahteve in želje vodstva HSS glede rekonstrukcije vlade. — Pašičevo stališče. — Razne kombinacije.

Beograd, 2. novembra, p. Včeraj dopoldne sta kralj in kraljica prispela v Beograd. Tekom dneva kralj ni sprejel nikogar. Min. predsednik Pašić je konferiral z nekaterimi radikalskimi voditelji o rekonstrukciji kabineta.

Danes zjutraj je dospel v Beograd Stjepan Radić v spremstvu članov vodstva HSS dr. Mačka, Predavca, doktor Krnjevića in inž. Avgusta Košutića. S postaje se je Radić podal na stanovanje ministra Pavla Radića, ki ga je informiral o svojem razgovoru s Pašićem, nato pa se je v kabinetu ministra dr. Nikića vršila seja vodstva in ministrov HSS, ki je trajala do pol 1. Na tej seji so bili storjeni sklepi glede rekonstrukcije kabineta odnosno glede vstopa Stjepana Radića v vlado. O rezultatu posvetovanja je takoj nato obvestil minister Nikić min. predsednika Pašića. Razgovor je trajal precej dolgo, iz česar se sklepa, da so se pojavile še izvestne težave. Kakor se v radićevskih krogih zatrjuje je stališče HSS sledeče: G. Radić se zadovoljuje s portfeljem ministra za socijalno politiko, rad bi pa, da se njegov rang uredi vsaj v toliko, da ne bi bil uvrščen za «svojimi ministri».

HSS je tudi mnenja, da naj bi navzlic Radićevemu vstopu v vlado ostali v kabinetu vsi dosedanji 4 radićevski ministri. Za slučaj, da bi se to ne akceptiralo, pa želi g. Radić, kakor vse kaže, da naj bi njegov nečak Pavle Radić ostal v kabinetu in bi naj odstopil minister trgovine dr. Krajač.

Sigurno je, da je g. Pašić želio HSS, da naj bo g. Radić njen peti minister, a limine odklonil, glede obeh ostalih pa stoji sicer principijelno tudi na odklonilnem stališču in smatra zlasti istočasno delovanje obeh Radićev, strica in nečaka, v vladi za moralično inkompatibilno, vendar bi bilo mogoče, da pride v tej stvari do kakšnega aranžmana, akoravno se pri radikalih pojavlja proti temu odločen odpor.

Pašić je tekom dneva konferiral s predsednikom rad. kluba Ljubom Živkovićem ter ministrom Vukičevićem in Krsto Miletićem.

Vstop Stjepana Radića v vlado je smatrati za sigurno stvar. Kdaj se bo imenovanje izvršilo, o tem obstojate danes dve verziji. Po eni bo izvršeno še ta teden, najbrž v sredo, po drugi bi se moglo za nekaj dni zavleči, da bi g. Radić kot minister socijalne politike ne mogel braniti v Narodni skupščini invalidski zakon, ki ga javnost v sedanji obliki tako odločno odklanja. Zdi se pa, da radikali niso voljni pristati na to koncesijo in da bo prva verzija pravilna. Ugleden član vlade, radikal, je nocoj izjavil vašemu dopisniku, da bo gospod Radić še tekom tega tedna imenovan za ministra.

Kar se tiče sprememb na strani radikalov, se danes raznašajo kombinacije, da bi Ljuba Jovanović imel prevzeti notranje ministrstvo, Ljuba Živković ministrstvo prometa, dr. Velja Popović pa ministrstvo trgovine. Ne da se še kontrolirati, v koliko so te kombinacije osnovane. Vsekakor je treba zabeležiti tudi govorice, da na radikalski strani sploh ne pride do sprememb.

Zagreb, 2. novembra. r. O vprašanju rekonstrukcije vlade poroča današnji radićevski «Večer» iz Beograda: Vprašanje rekonstrukcije postaja vedno bolj aktualno in soditi je, da se bo vsaj načeloma rešilo še pred zopetno sejo Narodne skupščine. Nekateri politični možje celo trdijo, da se bo rekonstrukcija izvršila prej kakor se pričakuje. Narodna skupščina se je po njihovem mnenju odgodila ne toliko radi priprav za novo delo, marveč da se v političnem zatišju razčistijo vsa vprašanja, ki se nanašajo na rekonstrukcijo, ker je znano, da se v prisotnosti poslancev pojavljajo razne skupine s svojimi pretenzijami ter ovirajo naglo reševanje takih vprašanj.

RADIČ PRODAJA SVOJO KNJIGARNO.

Beograd, 2. novembra. r. Govori se, da je St. Radić pripravljen prodati svojo Slavensko knjigarno v Zagrebu in da je že stopil v pogajanja s tukajšnjim knjigarnarjem Geco Konom.

Blažić še ni osvobojen

Beograd, 2. novembra. p. Privatne vesti, ki so javljale, da sta načelnik Blažić in prota Milošević osvobojena, so se žal izkazale za preuranjene. Do tega trenutka se uradno še ničesar ne ve o njuni usodi. Govori se, da ju imajo kačaki še vedno ujete in da privatno zahtevajo veliko odškodnino. Ministrstvo za notranje stvari o njuni usodi še nima nobenega poročila.

Vojna med ministrstvom pošte in prometa

Beograd, 2. novembra. p. Med ministrom pošte in ministrom prometa je izbruhnila originalna, za reputacijo naše državne uprave pa ne baš koristna vojna. Ker je minister prometa g. Radojević reduciral število prostih kart za službena potovanja poštnih uradnikov, češ naj jih ministrstvo pošt plača, je to ministrstvo v revanžo reduciralo število telefonov za urade prometnega ministrstva. Popoldne je poštni minister dr. Superina o tem referiral v radićevskem klubu, večerno «Vreme» pa je objavilo senzacijonalno vest, da je poštni minister prekinil vse telefonske zveze prometnega ministrstva.

Vaš dopisnik se je takoj obrnil na prometno ministrstvo, kjer slikajo afero takole: Govorica, da so telefoni prekinjeni je izmišljena. Stvar je tale: Minister pošte je zahteval od ministra za promet okoli 500 brezplačnih železniških kart, po večini za osobje poštnega ministrstva. Kot protikoncesijo je prometno ministrstvo prosilo za okoli 100 telefonov. Poštno ministrstvo pa je število telefonov za prometne urade v Beogradu reduciralo na okoli 20. En telefonski abonma stane 200 do 400 Din, ena brezplačna letna železniška karta pa 125.000 Din. Prometni minister je dovolil brezplačne karte delavcem in nadzornikom, ki delajo na progi. Izjavil pa je, da ne more dati brezplačnih kart uradnikom poštnega ministrstva, ki nimajo nobene zveze z železniškimi linijami na terenu.»

Vojna med obema ministroma bo sigurno končala s kompromisom in ostala brez političnih posledic.

Francoska ojačenja v Siriji

Pariz, 2. novembra s. General Sarrail se bo dne 8. t. m. vrnil v Francijo. Trije polki konjenice in 8 bataljonov pehote, od teh trije iz Maroka, so se izkrcali v Siriji. S tem je stalež francoskih čet v Siriji dosegel 20 bataljonov pehote in pet polkov konjenice.

»Matin« ostro napada generala Sarraila in piše, da je on zakrivil smrt več tisoč francoskih vojakov, za kar bo, moral odgovarjati.

Državni prevrat v Perziji

Perzijski parlament je odstavil dinastijo in ponudil krono nacijonalističnemu voditelju Rizi kanu, ki je sestavil začasno vlado. —

London, 2. novembra. s. Reuterjev urad poroča, da je perzijski parlament skoraj soglasno odstavil sultana Ahmeda šaha in njegovo dinastijo. Sestavila se je začasna vlada pod predsedstvom Rize kana, bivšega ministrskega predsednika in voditelja perzijskih nacijonalistov. Odstavljeni šah, ki je živel skoraj dve leti v inozemstvu, se je baš pripravljal na povratek v Perzijo, ko je zvedel o nemirih v domovini.

London, 2. novembra. s. Po poročilih iz Teherana vlada v Perziji veliko veselje nad odstavitvijo dosedanje dinastije. Na vseh poslopjih so razobešene zastave. Vlada je znižala cene kruhu in se obvezala, da bo sama krila del stroškov za živila.

Kakor poroča «Daily Telegraph» iz Teherana, je Riza kan sprejel krono. Imenoval se bo kralj Pahlavi. Verjetno pa je, da bo v Perziji začasno ustanovljeno samo regentstvo «Chicago Tribune» poroča, da je perzijski prestolonaslednik zapustil glavno mesto. Riza kan je odredil osvoboditev vseh političnih ujetnikov ter izdal za člane odstavljene dinastije, ki bodo prejemali pokojnino od države, splošno amnestijo. (Glej članek «Revolucija v Perziji» na drugi strani. Ured.).

Francoska vlada išče podpore socijalistov

Danes poda vlada svojo deklaracijo, v katero je prevzela tudi obdavčenje premoženja. — Socijalisti pa se baje že pripravljajo za novo Herriotovo vlado.

Pariz, 2. novembra. s. Ministrski svet je danes dopoldne pričel s posvetovanji o vladni izjavi, ki bo v torek prečitana v zbornici in senatu.

Vladna izjava bo, kakor poroča «Paris Soir», uvodoma zagotavljala, da bo nova vlada nespremenjeno nadaljevala politiko z dne 11. maja, ker namerava vzeti v izjavo tudi načelo obdavčenja premoženja. Vsled tega je upati — to upanje je izrekel tudi pravosodni minister Chaumet po ministrskem svetu — da bo prišlo v finančnih vprašanjih do sporazuma s socijalisti. Ravno tako upajo na sporazum tudi v vprašanjih socijalnega zavarovanja osvobojenega ozemlja in vojaške reforme. Težave pa bodo nastale glede kreditov za Maroko in Sirijo, ker bo celokupna opozicija v teh vprašanjih sklenjeno glasovala proti vladi, tako da bo vlada če ne bodo socijalisti nastopili za njo, takoj ostala v manjšini.

«Liberte» meni, da je popolnoma negotovo, ali bodo socijalisti podpirali vlado, ker se prijatelji Leona Bluma že bavijo s padcem Painlevéja in se pripravljajo za sestavo Herriotovega kabineta, kateremu bodo ponudili svoje sodelovanje.

Fašizem zoper mirovna stremljenja

Versailleska mirovna pogodba je izdajstvo za Italijo. — Pofašistenje tujih narodov.

Rim, 2. novembra e. Ob proslavi tretje obletnice fašistovskega pohoda v Rim je Farinacci v govoru, ki ga je izrekel v gledališču Costanzi, naglašal, da so prejšnji italijanski politiki prodali za skledo leče krvni davek, ki so ga doprinesli Italijani tekom svetovne vojne.

Kar je bilo sklenjeno v Versaillesu, je bilo izdajstvo, čegar posledice mora sedaj nositi Italija. Prejšnje vlade so italijanski narod oslabile, sedaj pa so oči vseh alpskih dežel obrnjene proti Italiji, kajti fašizem je s svojim delom vlil v italijanski narod nepopustljivost in zavest lastne duševne veličine Ne bo dolgo, ko bodo pričeli poučevati zgodovino fašizma in ugotovili bodo, da je fašizem Italije tudi mnogo pripomogel k pofašistenju tujih narodov.

Odklanjamo vsako premirje, je nadaljeval Farinacci, zavračamo sleherno pacifistično akcijo. Ako smo bili doslej nepopustljivi, bomo tudi načalje sledili nepopustljivi smernici

Liberalci in katoliški nacijonalci, ki so odobravali naše zakone in reforme, naj se odločijo na levo ali desno. Njih zadržanje je nejasno. Tri ustanove proglašamo za nedotakljive: nacijo, vero in vojsko. Vse drugo pa se lahko revidira in izpopolni v smislu nove narodne zavesti. Slehernemu ne preostaja drugo, kakor da se odloči za eno ali drugo stran.

Španci izpraznili Ajdir

Abd el Krim je pričel s protiofenzivo. - Španske izgube. - Vodstvo Abd el Krimovih čet v nemških rokah.

Tanger, 2. novembra. s. Na španski fronti in na fronti rifovskega ozemlja se vršijo od včeraj močni topniški in pehotni boji. Mesto Ajdir so Španci zopet izpraznili, tako da se nahaja med sovražnimi linijami. Španske izgube pri bojih za Ajdir znašajo 4500 mrtvih, ranjenih in pogrešanih. Rifovci so 8 km od Ajdirja koncentrirali 45 topov. Dne 31. oktobra se je zopet pričelo obstrelievanje Tetuana. Desna roka Abd el Krima je baje bivši pruski gardni stotnik Klems, ki je pred svetovno vojno dezertiral iz tujske legije. Topniški šef Abd el Krima je bivši podpolkovnik Erbisch.

Washingtonska pogajanja za ureditev italijanskih dolgov

Italijanski optimizem. — Italija bi imela rada ameriško posojilo za stabilizacijo lire.

Newyork, 2. novembra. c. Italijanska delegacija za ureditev dolgov v Ameriki se je snoči ob 23.10 izkrcala v Newyorku. Iz Washingtona je prispel državni podtajnik Wilson, ki bo spremljal italijanske delegate v Washington. Začetek pogajanj je določen za danes.

Italijanski finančni minister in šef delegacije Volpi je po svojem prihodu izjavil, da je uspeh pogajanj za ureditev dolgov zagotovljen. Ameriški komisiji za dolgove bo Volpi predložil tudi načrt za stabilizacijo lire. Načrt je sestavil in podpisal Mussolini in se nanaša na posojilo, ki bi ga Italija rada najela v Ameriki. Proučevanje tega načrta s strani ameriške komisije je seveda odvisno o sistemizaciji italijanskega dolga. (Glej tudi članek na drugi strani.)

Kačaki ob črnogorski meji

Sarajevo, 2. novembra. n. Iz Podgorice javljajo, da se v okolici Prizrena zopet pojavljajo kačaki. Včeraj so oplenili potniški avtomobil na cesti med Pečjo in Andrijevico. Šoferja so odvedli s seboj in ga izpustilo še le zvečer.

Zrušitev nedograjene hiše

Bari, 2. novembra. e. V S. Margheriti di Savoia blizu Foggie se je včeraj dopoldne porušila neka nedograjena hiša. Šele popoldne so potegnili izpod ruševin pet mrtvih delavcev. Osem oseb je bilo težko ranjenih. Na mesto je odšla izvedeniška komisija, ki je ugotovila, da pade vsa odgovornost na stavbenika, ki je bil takoj aretiran.

Eksplozija na italijanski pošti

Bologna, 2. novembra. e. Ravnatelj glavne pošte je naznanil mestni kvesturi, da je zvečer med urejanjem dospelih poštnih paketov nastala v ekspedicijskem oddelku velika eksplozija. Poštno osobje je ugotovilo, da se je izvršila eksplozija v neki vreči, v kateri je bila tudi peresniku podobna škatlja. Vreča je bila opremljena z naslovom neke milanske tvrdke. Oblasti so uvedle strogo preiskavo.

Stresemannova propaganda za Locarno

Berlin, 2. novembra s. V svojem včerajšnjem govoru v Draždanih je izjavil zunanji minister dr. Stresemann, da mu je Chamberlain v Locarnu izjavil, da je vsa angleška armada in mornarica na razpolago če bi hotela Francija brez povoda prekoračiti nemške meje. Dr. Stresemann je navajal to izjavo angleškega državnika v dokaz, da garancijski pakt v resnici temelji na medsebojnosti.

Razoroževanje Nemčije

London, 2. novembra. s. Kakor javlja zastopnik Reuterjevega urada iz Kölna, so napredki v razorožitvi Nemčije zelo zadovoljivi. Pododdelki medzavezniške vojaške komisije v Frankfurtu, Hamburgu in Vratislavi bodo s 1. decembrom ukinjeni.

Velika tatvina v Brnu

Praga, 31. oktobra. k. Danes med pol 1. in pol 3. popoldne je bilo vlomljeno v trgovino z zlatnino Bachman v Brnu. Neznani storilec je odnesel raznih dragocenosti in draguljev v vrednosti 500.00 Kč.

Revolucija v Perziji

Londonski Reuterjev urad je poročal v soboto zvečer iz Teherana, da je perzijska zbornica z 80 od 85 glasov sklenila odstaviti dinastijo sedanjega šaha. Sestavila se je provizorna vlada, ki ji stoji na čelu ministrski predsednik Riza kan, ki je hkrati državni poglavar.

Ta senzacijonalna vest je v nedeljo razburila vso evropsko javnost, ker je prišla skoraj nepričakovano. Nemiri v Perziji so že več let na dnevnem redu in je iz te države vedno pričakovati iznenadenj.Sultan Ahmed šah je skoraj dve leti bival v inozemstvu in se nahajal v raznih kopališčih, kjer se je zdravil. Pred par tedni je dobil brzojavno naročilo, naj se takoj vrne domov in prevzame vlado, sicer ga bo narod odstavil.

Nadalje se doznava iz Teherana, da je imel ministrski predsednik Riza kan v soboto razgovor z najvplivnejšimi zastopniki vseh strank, veleposestnikov in verskih družb, ki so ga nagovarjali, naj reši deželo dinastije Kadžarov. Predsednik je po dolgem prigovarjanju izjavil, da prevzame vlado. Rekel je, da ne more odreči želje naroda in da bo sklical ustavotvorno skupščino, ki naj primerno izpremeni dosedanjo ustavo.

Med pristaši bivšega šaha in Rize kana je prišlo na več krajih do manjših spopadov, ki pa nimajo večjega pomena. Nova vlada je prijela vodilne pristaše odstavljene dinastije in jih pridržala kot talce, da bi tako preprečila nemire.

Sultan Ahmed šah je še zelo mlad. Rojen je leta 1898. Ko je bil njegov oče Mohamed Ali šah leta 1909. prisiljen odstopiti, mu je sledil komaj 11 letni Ahmed kot sedmi vladar iz dinastije Kadžarov, ki so prišli leta 1779. na vlado z Mohamedom ago. Sultan Ahmed seveda še ni bil polnoleten, ko je prišel na prestol. Zato je dobila država regenta, ki je vladal zanj. Mladi šah je bil do zadnjega igrača v rokah Rize kana, ki ga smatrajo za perzijskega Mussolinija. Kralj se je nahajal v inozemstvu, oficijelno v svrho lečenja, v resnici pa so ga mogotci prisilili, da je moral odpotovati. Od tedaj je bil pravi vladar v Perziji Riza kan. Vse kaže, da je ta častihlepni mož insceniral revolucijo samo zato, da bi na legalen način zasedel prestol.

Riza kan je kmečkega pokolenja in je star 55 let. Svojčas je vstopil v kozaško brigado, ki so jo ustanovili Rusi in v kateri je mnogo let služil kot redov. Nemiri, ki so nastali po smrti Mustafe Eddina, so mu dali priliko, da se je izkazal in postal častnik. Leta 1917. je za svetovne vojne izsilil odstop ruskega divizijonarja, načelnika kozaške brigade, ki je med tem postala divizija, in z raznimi spletkami in tudi nasiljem dosegel, da so mu poverili poveljstvo enega njenih polkov. Kot tak se je uspešno boril v Perziji zoper vstaše in boljševike. Leta 1921. je začel delati Riza roko v roki z Angleži na odstranitvi ruskega vpliva. Mesta ruskih instrukcijskih častnikov so zavzeli angleški. Močne čete so vkorakale v glavno mesto Teheran in izsilile novo vlado. Riza je postal sardar supé (vojni maršal). Kmalu je bil vojni minister in pred dvema letoma tudi ministrski predsednik. Ko je moral mladi šah zapustiti domovino, je bil Riza kan faktični vladar. Kot tak je začel politiko odločnega nacijonalizma, ki ni bil naperjen le proti Rusom, ampak tudi zoper Angleže. Vsa dežela je bila zanj, le duhovščina mu je nasprotovala. Sedaj si je znal Riza kan ukloniti tudi verske poglavarje, ki so mu morali ponuditi krono.

S tem je častihlepni in izredno sposobni mož dosegel svoj cilj. Pod njegovo vladavino bo Perzija krenila na popolnoma nacijonalistične poti, kakor je to storila tudi sosednja nova Turčija pod vodstvom svojega predsednika Mustafe Kemala paše, ki ga Riza kan v marsičem posnema.

Zedinjene države kot upnik

Pred italijansko - ameriškimi pogajanji.

Rim, 31. oktobra.

Dne 22. oktobra je odplula iz Neaplja na parobrodu «Duilio» italijanska delegacija pod vodstvom finančnega ministra groia Volpija. Takoj po njenem prihodu v Ameriko se otvorijo v Washingtonu pogajanja z ameriško parlamentarno komisijo v svrho sporazuma glede odplačevanja italijanskega dolga.

Italija dolguje Zedinjenim državam 2 milijardi 130 milijonov dolarjev. Več kot ona sta dolžni stricu Samu le Velika Britanija (4½ milijarde) in Francija (3½ milijarde). Anglija se je glede odplačevanja že sporazumela z Ameriko. Njen dolg bo poravnan v 62 letih s 3.5 % obrestmi. Ta sporazum je sprejel kongres Zedinjenih držav in ga je določil tudi kot temelj za pogajanja z ostalimi dolžnicami. Francija ni mogla doseči ugodnejših pogojev, zato se je njena delegacija vrnila domov brez uspeha.

Italijanska komisija nosi s seboj veliko kopico dokumentov, statistik in urad nih spisov v laškem in angleškem jeziku, ki jih je rimsko finančno ministrstvo izdelalo nalašč za pogajanja z Ameriko. Italijani upajo s to prtljago prepričati Amerikance o siromaštvu Italije in o nujni potrebi, da se ji priznajo boljši pogoji kot Angliji in celo ugodnejši kot Belgiji. Ne vé se, na kakšnem temelju pričakuje skoro vse italijansko časopisje, da bodo gospodje Smoot, Hoover in tovariši napram naši zapadni sosedi prilaznejši in popustljivejši, nego so bili napram Franciji. Vse to časopisje se prizadeva na vse mogoče načine, da dokaže neizmerno bogastvo Francije in revščino Italije. S to ne povsem kavalirsko metodo kani omehčati zakrknjena srca ameriških upnikov.

Res je, da so Zedinjene države trd upnik. Ničesar nočejo čuti o tem, da so drugi zavezniki žrtvovali milijone vojakov za skupno zmago in bi se torej spodobilo, da bi Amerika, ki ima največ koristi od zmage in ki je izgubila v vojni komaj nekaj tisoč ljudi, ne smatrala posojenih vsot za navaden dolg. Amerika vztraja na svojem čisto trgovskem stališču, ki uživa odobravanje zapadnih držav in agrarcev, ki pa mu brez uspeha nasprotuje New York in del vzhoda.

Kakšen upnik je stric Sam, nam ilustrira sledeči odstavek iz pisma, ki ga je poslala Zveza industrijcev intransigentnemu senatorju Borahu, naihujšem bavbavu za bivše vojne zaveznike:

«Ameriški denar je rešil stotisoče ameriških življenj. Čez 30 let ne bomo imeli več dolgov in evropske države nam bodo še vedno toliko dolžne, kolikor nam bodo dotlej plačevale. Francozi so si pri nas izposodili 3300 milijonov dolarjev, kot povračilo nam ponujajo 6220 milijonov, mi pa hočemo 9 milijard!»

S takim terjalcem bo imela opraviti te dni Italija, pozneje pa tudi naša država. Želimo italijanski delegaciji najboljši uspeh, zakaj ugoden izid za Italijo bi bil dober precedens za ostale dolžnike. Vendar nam dosedanje skušnje z Ameriko zapovedujejo skrajno skepso.

Mihael Vasiljevič Frunze

Kakor smo poročali že v nedeljski številki, je 31. oktobra ponoči umrl na posledicah operacije sovjetski komisar za vojsko in mornarico Frunze.

Mihael Vasiljevič Frunze se je rodil leta 1885. v Taškentu kot sin siromašnega kmeta, ki se je iz Besarabije preselil v Turkestan. Frunze se je že kot gimnazijec udejstvoval v revolucijonarni smeri ter je kot dijak politehnike v Petrogradu koncem leta 1904. stopil v stike z boljševiki. Kmalu nato je bil radi udeležbe pri protivladnih demonstracijah izgnan iz Leningrada, kamor pa se je po ruski revoluciji l. 1905. tajno povrnil z namenom, da sodeluje pri uporu. Pozneje je bil obsojen na smrt, toda pomiloščen na desetletno ječo v Sibiriji. L. 1915. se mu je posrečilo pobegniti iz ječe, nakar je pod napačnim imenom deloval kot politični agitator v caristični armadi.

Frunze se je udeležil aktivno obeh revolucij l. 1917. 30. oktobra 1917. je vkorakal na čelu 2000 oboroženih delavcev v Moskvo. Za časa državljanske vojne je bil poveljnik v Sibiriji, kjer je ustavil znano ofenzivo generala Kolčaka. V juniju 1919. je bil imenovan za vrhovnega poveljnika vzhodne fronte, pozneje pa za vrhovnega poveljnika v Turkestanu. Tudi zoper generala Wrangla se je boril uspešno. Po končani državljanski vojni ga je imenoval revolucijonarni svet za svojega pooblaščenca v Ukrajini in za vrhovnega poveljnika vseh čet v ukrajinski republiki. 1. aprila 1924. je bil imenovan za adlatusa Trockega,dokler ni koncem letošnjega januarja popolnoma zavzel njegovega mesta.

Kot naslednik Trockega je posvetil vse svoje moči sovjetski armadi. Računal je z možnostjo nove vojne z Anglijo, kar je letos v juniju precej jasno izrazil v nekem svojem javnem govoru. Po njegovem prizadevanju se je v Rusiji ponovno uvedla splošna vojaška dolžnost.

Kakor poročajo iz Moskve, je vlada poverila vodstvo komisarijata za vojsko in mornarico Muschlichtu, bivšemu vodji čeke. Mnogi pa mislijo, da se prej ali slej povrne na svoje mesto pokojnikov prednik — Trockij.

„Sovjetska proslava“ v Parizu

Rakovski napoveduje spremembo kurza v Rusiji?

Pariz, 31. oktobra.

Sinoči je priredil novi sovjetski poslanik Rakovski — ob priliki obletnice priznanja sovjetske vlade s strani Francije — banket, katerega so se udeležili tudi ministrski predsednik Painlevé, minister za javna dela De Monzie in prosvetni minister Delbos. Zunanjega ministra Brianda je zastopal glavni tajnik v zunanjem ministrstvu Berthelot.

Poslanik Rakovski se je v svoji napitnici spominjal prvih pijonirjev za zbližanje med Francijo in Rusijo ter se je spomnil Briandove izjave v Cannesu, da je sodelovanje z Rusijo evropska potreba.

Rakovski je ugotovil, da se opaža že po prvem letu medsebojnega prometa povečanje blagovne izmenjave, kar bo vodilo do ureditve gospodarskih in političnih vprašanj med obema državama. Rakovski je povdarjal, da je pomirjenje Evrope in sveta izključeno, dokler sovjetska unija ne bo sodelovala pri ureditvi velikih mednarodnih problemov. Zadnji dogodki v mednarodnem političnem življenju so za to jasen dokaz. Sovjetska Rusija je pripravljena za vsako resno mednarodno sodelovanje. V imenu francoske vlade je govoril minister De Monzie.

V «Quotidienu» priobčuje Renaudel odprto pismo na novega ruskega poslanika Rakovskega, ki ga poziva, naj pri moskovski vladi intervenira za izpustitev 11 zaprtih socijalistov, ki so bili l. 1922. obsojeni na smrt ki pa vsled pritiska javnega mnenja niso bili usmrčeni, ampak pomiloščeni na 5letno ječo. Kljub temu da je pet let že minulo, so imenovani socijalni revolucijonarji še vedno v ječi, kjer je eden iz obupa celo izvršil samomor. Renaudel vprašuje Rakovskega, ali ne bi po njegovem mnenju izpustitev teh socijalistov mogla uplivati na izboljšanje rusko-francoskih odnošajev in zaključuje: Ali ne misli Rakovski, da bi bil ta akt umesten pred eventuelnim sestankom med Čičerinom in Briandom?

„Quo vadis..?“

Danes drugi del

Elitni Kino Matica

Politične beležke

+ **Uspehi Sv. Pribičevića v Sremu.** V nedeljo je imel Sv. Pribičević v Rumi velik shod, ki je tekom treh mesecev njegov 41. Ob tej priliki so se zbrali v Rumi zastopniki organizacij SDS iz celega Srema in je bilo okoli 8000 udeležencev po ogromni večini kmetov. Pribičevića so spremili v dolgem sprevodu voz, zastav z godbo na čelu med viharnimi ovacijami na zborovališče. Gosp. Pribičević je na shodu govoril o splošnem političnem položaju ter ironiziral trditve radikalov in radićevcev, da ravno on izziva plemensko mržnjo, kajti radikali se danes identificirajo s srbstvom, radićevci pa s hrvatstvom. Sklenjeni sporazum je samo sporazum večine, ki more postati jutri manjšina, proti manjšini, ki bo jutri večina. Na shodu je govoril tudi general v pokoju Voja Živanović, nekdanji poveljnik jugoslovenske divizije v svetovni vojni.

+ **«Novosti» o političnem položaju v Sloveniji.** Beograjske «Novosti» navajajo v razmotrivanju političnega položaja kot značilno, da je gosp. Pašić naročil radikalnim strankarskim organizacijam v Sloveniji, naj se sporazumevajo s samostojnimi demokrati ter favorizirajo politiko te stranke. Ako je ta vest resnična, potem moramo pripomniti, da z ozirom na delo in izjave raznih slovenskih radikalov nimamo vtisa, da slede ti gospodje ukazu vrhovnega šefa svoje stranke.

+ **Enotna fronta naprednih strank.** «Nova Pravda» ugotavlja, da ni v interesu socijalističnih niti ostalih naprednih strank, ako bi se hotelo prepustiti klerikalcem moč v Sloveniji. Glasilo narodnih socijalistov piše nadalje: «Napredna fronta je nujna potreba in bi vsaka delavska stranka napravila veliko pogrešku, če bi se ne priključila tej enoti. Naprednim socijalističnim strankam pač ne more biti vseeno, če se v Sloveniji usidra za dolgo dobo klerikalna nadvlada, kjer bi bile delavske stranke popolnoma potisnjene v stran. Za enotno fronto so se v principu dosedaj izjavile vse napredne stranke v Sloveniji in ni nobenega stvarnega zadržka, da se ustanovi. Treba je le nekoliko dobre volje, izločiti osebna nasprotstva in konsolidirati razmere v nekaterih naprednih strankah. Kajti isti zadržek, kot je onemogočil socijalistično fronto, se pojavlja tudi pri stvoritvi napredne fronte, da je marsikje še vedno preveč strankarskega samoljubja, strujarstva, generalov, taktičnih nasprotstev in programatične brezciljnosti. Odkritosrčno želimo, da se vsi zadržki za stvoritev napredne fronte odstranijo. In sicer kolikor mogoče hitro! Interesi naprednega delovnega ljudstva v Sloveniji zahtevajo to!»

+ **Davidovićevci, sporazum in drugo.** V nedeljo je — urednik «Novosti» v Zagrebu intervjuval dr. Kosto Kumanudija, ki se je predvsem glede sporazuma izjavil tako-le: «Naša cela DS stoji na stališču, da je ta sporazum čisto strankarska pogodba, ki ne samo ni rešila, temveč se vobče ni dotaknila srbsko-hrvatskega spora». O glasovih glede koncentracijskega kabineta je dejal: «Zaenkrat ni znakov, po katerih bi se dalo sklepati, da bi v kratkem prišlo do koncentracijske vlade. Podoba je, da take vlade ne želita niti Pašić niti Radić, ker očividno smatrata, da sama lažje rešujeta medsebojne težave.» Glede verzij o ponovnem zedinjenju DS in SDS, odnosno v kolaboraciji obeh skupin se dr. Kumanudi ni hotel izjaviti pač pa je navedel, da se odnosi v opozicijskem bloku — vzdržujejo še nadalje, ker so pač vse tri zadevne stranke v opoziciji. Posebno je poudaril, da so vrlo tesni odnosi med davidovićevci in spahovci, dočim se «tudi» z. dr. Korošcem nekako «dalje radi sporazumno po onoj istoj liniji, koja je postavljena programom bloka narodnog sporazuma». V splošnem pogledu na razmere v državi je dr. Kumanudi zelo črnogled in smatra, da se razmere pod novim režimom niso v ničemer obrnile na bolje, temveč se le še poslabšale, osobito v Srbiji in Makedoniji.

+ **O pameti in lokavosti dr. Korošca.** «Samouprava» piše z ozirom na pisavo nekaterih listov, da je dr. Korošec pameten in lokav, da bi bili dr. Koroščeva pamet in lokavost rentabilni, ako bi ju porabljal za resnične interese Slovencev in pa države kot celote. V tem slučaju bi bila pamet dr. Korošca vsekakor od velike koristi. Kar se pa tiče lokavosti, smatra «Samouprava», da je odveč, ker je v naši notranji politiki potrebna iskrenost, ker smo en narod in ker smo se osvobodili tujcev. Lokavost dr. Korošca je morebiti prej kaj veljala, v sedanji politični delavnosti pa samo pomenja, da ni iskren. Zato je čudno, da ravno klerikalni listi naglašajo to lokavost kot politično vrlino svojega leaderja. «Samouprava» domneva, da delajo to morebiti zaradi tega, ker naj bi ta lokavost koristila nekomu tretjemu, kakor je bila tudi pred osvobojenjem koristna ali pa škodljiva nekomu tretjemu.

Zaključitev režiserskega tečaja Zveze kulturnih društev v Ljubljani

Snoči se je vršil v restavraciji «Zvezdi» po predstavi v dramskem gledališču zaključni sestanek udeležencev režiserskega tečaja, ki ga je Zveza kulturnih društev priredila te dni v Ljubljani za voditelje naših podeželskih odrov. Sestanka so se udeležili vsi udeleženci tečaja. Poleg predsedstva Zveze kulturnih društev so posetili sestanek minister n. r. dr. Žerjav, mestna gerenta dr. Dinko Puc in Anton Likozar, od Narodnega gledališča gg. režiserja Šest, Rogoz ter gledališki frizer Navinšek in mnogi drugi naši kulturni delavci.

Predsednik ZKD. ravn. g. Jug je v pozdravnem govoru naglašal velik pomen kulturnega dela med narodom. G. Špicer iz Radovljice se je zahvalil Zvezi kulturnih društev za prireditev tečaja ter opozarjal na velik pomen čim ožjega sodelovanja osrednje matice s podeželskimi prosvetnimi organizacijami. Minister n. r. dr. Žerjav je v svojem govoru naglašal potrebo sistematičnega dela na kulturnem polju in opozarjal na vpliv naših podeželskih odrov na povzdigo prosvete med našim narodom. prof. Šest pa je v svojem govoru podal udeležencem tečaja še nekatera navodila za uspešno delo na naših podeželskih odrih. Izvajanja vseh govornikov so udeleženci sprejeli z navdušenim odobravanjem.

Ob prireditvi režiserskega tečaja Zveze kulturnih društev se je pokazala potreba, da se ti tečaji nadaljujejo, ker so se že na sedanje mtečaju pokazali veliki uspehi, kar se je na včerajšnjem zaključnem sestanku udeležencev soglasno naglašalo.

Po svetu

— *Sprememba na pariški nuncijaturi.* V kratkem zapusti Pariz papeški nuncij Cerretti, ki bo istočasno imenovan za kardinala. Kakor poroča «Echo de Paris», se bo ta sprememba na nuncijaturi topot izvršila na neobičajen način. V prejšnjih časih je namreč predsednik francoske republike po svečani maši v elizejski kapeli lastnoročno izročil kardinalske insignije odhajajočemu nunciju. Ta ceremonija pa se topot ne more vršiti, ker je predsednik Doumergue evangeljske vere. Zato bo potoval nuncij Cerretti naravnost v Rim, kjer bo dobil kardinalski klobuk. Kdo bo njegov naslednik še ni znano. Vest, da bo imenovan za pariškega nuncija nečak kardinala Gasparrija, sedanji nuncij v Braziliji, se zdi neutemeljena.

— *Nepričakovano hiter podpis italijansko-nemške trgovinske pogodbe.* V nedeljski številki smo poročali o podpisu trgovinske pogodbe med Nemčijo in Italijo. Naknadne vesti iz Rima poročajo, da je podpis iznenadil vse tamošnje politične kroge, ki so računali celo s prekinjenjem pogajanj. Očividno sta obe delegaciji spoznali nujno potrebo redne trgovinske pogodbe ter sta pohiteli z zaključitvijo. Opolnoči je bil obveščen o sporazumu min. predsednik Mussolini, eno uro potem pa je bila pogodba že podpisana.

— *Turinska «Stampa» zopet pričela izhajati.* Glasilo bivšega ministrskega predsednika Giolittija, turinska «Stampa», ki jo je fašistovska oblast nedavno ustavila, je pričela zopet izhajati. Kot odgovorni urednik lista ne funkcijonira več politik, temveč referent za umetnost Michellazzi!

— *Politične organizacije v Egiptu.* Najnovejši odlok egiptovske vlade zahteva, da morajo vse politične organizacije v teku enega meseca predložiti vladi seznam svojih članov. Organizacije, ki bi se pregrešile proti temu odloku, bodo razpuščene. Vlada bo razpustila tudi vsako organizacijo, ki jo bo smatrala za državi nevarno.

— *Novi indijski podkralj,* dosedanji pooljedelski minister, Edvard Friderik Lindley Wood, je star 43 let. Vzgojen v Etonu, je študiral v Oxfordu ter je bil član spodnje zbornice neprestano od l. 1910. naprej. Kot najstarejši sin bo podedoval naslov 86letnega Lorda Halifaxa. Ded bodočega podkralja Sir Charles Wood, prvi lord Halifax, si je pridobil mnogo zaslug za Indijo. Od 1852. do 1855 je bil predsednik kontrolnega odbora, od 1859. do 1866. pa državni tajnik za Indijo. Reformiral je pravosodstvo, uredil finance in železniški promet ter je reorganiziral indijsko vojsko.

Veliko francosko delo

„Les demi-vierges“

(Pol device)

pride.

Kino Ideal

Danes II. del in konec

najlepšega od vseh doseđaj izdelanih filmov, grandijoznega filma

„Quo vadis..?“

Drugi del nam prinaša po svoji kolosalni režiji in izvanredni igri vseh sodelujočih nova ugodna iznenađenja. Tisoče in tisoče ljudi — Velika množica divjih zveri — Impozantne in do skrajnosti napete scene v glasovitem amfiteatru — Mučenje kristjanov — Boj Urzusa z bikom — Požar Rima — Pobuna Rimljanov — Smrt Nerona itd. itd. itd.

Neopisno krasne slike ostanejo nam še dolgo in dolgo pred očmi — — — — —

Pri drugem delu izvaja naš prvovrstni pomnoženi umetniški orkester pod vodstvom g. prof. Ferštniga sledeče: 1. Fantazija iz opere „Herodias“ (Massenet) 2. Koncertna ouvertura „Hebrides“ (Mendelssohn-Bartholdy) 3. Ouvertura k žalogri „Coriolan“ (L. v. Beethoven) 4. Ouvertura k Goethejevi žalogri „Egmont“ (Beethoven) 5. Ouvertura k operi „Maritana“ (M. V. Wallace) 5. Balet iz opere „Gioconda“ (A. Pouchielli) 7. Ouvertura „Euryanthe“ (C. M. v. Weber) 8. Meditacija „Ave Maria“ (Bach-Gounod) (solo za violino in čelo). **Drugi del se predvaja neprekinjeno samo 4 dni,** na kar se cenj. obiskovalci izrecno opozarjajo! Predstave se vrše točno ob: 4., pol 6., pol 8., 9. Preskrbite si pravočasno vstopnice, ker je že veliko vstopnic prodanih v predprodaji. Blagajna je odprta od 10 do pol 1. in od 3. naprej. Čas beži! Hitite da ne zamudite v

Elitni Kino Matica

vodilni kino v Ljubljani. (Telefon št. 124.)

Iz Primorja

• *Po razpustu društva — globa radi javnega zborovanja.* Poročali smo že, da so politična oblastva razpustila Prosvetno društvo v Dobravljah na Vipavskem. Društvo je obstojalo 25 let. Z razpustom pa še ni bilo maščevanje končano. Sodišče v Ajdovščini je naknadno obvestilo Viktorja Fakača, predsednika razpuščene organizacije, da je kaznovan z globo 118 lir, ker se je pregrešil proti 1. členu zakona o javni varnosti. Vodil je namreč javno zborovanje, na katerem je imel okolu 20 poslušalcev in po zborovanju je korakala mladina v četverostopih skozi vas. In to je bilo dovolj za kaznjivo izdajstvo.

• *Žalostna usoda goriških Slovencev.* Letošnja slaba letina na Goriškem je zopet prisilila večje število slovenskih rojakov, da so odpotovali s trebuhom za kruhom na Francosko, kjer bodo zaposleni pri najtežjih in najopasnejših delih v rudnikih. V petek zvečer se je odpeljala skozi Videm večja skupina izseljencev iz Soške doline v Alzacijo-Loreno.

• *Sadovi tolminskega učiteljišča.* Letos je izšlo s tolminskega učiteljišča 28 potrjenih učiteljskih kandidatov, 15 pa jih je pri zrelostnih izpitih padlo.

• *Nadzorniki za oskrbovanje spomenikov in starožitnosti v goriškem okraju.* Italijansko prosvetno ministrstvo v Rimu je imenovalo monsignorja Castelliza in prof. I. Cossarja za častna nadzornika spomenikov, izkopin in starožitnosti v goriškem in kanalskem okraju za dobo treh let.

• *Trgovanje s kokainom* se je zadnja leta v Trstu zelo razpaslo in policijske oblasti imajo mnogo nehvaležnega posla s tihotapci, ki prenašajo strupeni prah. Te dni so dobili varnostni organi v roke zopet več trgovcev s tem prepovedanim blagom. V prvi vrsti sta morala v ječo 51letni Gvidon Beltramo iz Milana in Pavel Daisel iz Opatije; pri obeh je našla policija okolu pol kilograma kokaina. Aretiran je bil tudi neki Torci ter 35letni Kitajec Sun-Fochiu-Sum iz mesta Cefu; slednji je razpečaval kokain in utihotapljen tobak.

• *Goriška Matica je izdala za l. 1926.* naslednje knjige: Koledar; roman «Smrt pred hišo» (Fr. Bevk); Evfemija in drugi spisi (spisal Carli Lukovič, uredil dr. Jož. Lovrenčič); Otroci stepe (Ivan Bežnik); ter Janez Bosco (sestavil Josip Meze).

• *Pogreša se* že kakih deset dni 28letni Anton Komavli, doma iz Podgore pri Gorici. Ker je fant pred časom enkrat v pijanosti že padel v Sočo, se svojci bojijo, da se mu je sedaj zopet pripetilo kaj hudega.

Šah

Velika simultanka dr. Vidmarja. V soboto je odigral naš svetovni šahovski mojster prof. dr. Milan Vidmar v novem lokalu ljubljanskega šahovskega kluba v kavarni Slovan veliko simultanko, katere se je udeležilo 32 šahistov in šahistinj. Za prireditev je vladalo veliko zanimanje in je bilo navzočih znatno število prijateljev te plemenite igre. Dr. Vidmar je bil dobro razpoložen. Odtod morda toliko remijev, čeprav se je produkcija zavlekla preko policijske ure in ga je pri vsaki potezi spremljala gruča radovednežev, radi katerih je moral, da se je izmotal, reševati naravnost probleme. Gospod mojster je dobil 20, izgubil 3, remisiral pa 9 partij. Zgubil je proti Mrzlikarju, Šivicu in Remškarju. Od 6 dam, ki so se udeležile produkcije, je zgubila samo ena, vse druge so remizirale. Remizirali so sledeči: gospa Valentičeva, gospodični Vera Vadnal in Anica Mrzlikar na eni deski, Marja Borštnik, Nataša Lapajne, ter gg. Jerošov, inž. Vagaja, Osana, Zevnik in Lukman. Gospodje Ciril Vidmar, Stupan in inž. Tekavčič sicer niso igrali, videli smo jih pa, kako so se za kulisami pridno udejstvovali pri remizijskih poslih.

Ožji turnir. Doscdaj se je odigralo devet kol; vodita stalno Zdenko Rupnik in Adolf Vogelnik, ki imata vsak po 6 točk. Vsak je zgubil po eno partijo in je razlika tako velika zato, ker so trije odstopili in je vsak večkrat prost. Oba prideta gotovo v glavni turnir Ljubljanske reprezentance. Takoj za njima je Igor Sever s petimi točkami, ki pa ne zna vedno izrabiti dobrih pozicij. Sledé: Grdina s 4, Iskra 3 in pol (2), Pevalek 3 in pol (1), Židan 3 in pol, Mešiček 3 (2), Zwitter in Zevnik 2 in pol (1), Mihelič 2 in pol, Kristančič in Zadnek 2 (2), Šivic 2, Nadužar 1. Odstopila sta Kozina in Šuštar. Mihelič za zgubi vse preostale partije, ker je dvakrat nepravičeno izostal.

Damski odsek šteje 10 članic in ima igral ni večer v sredo dne 4. t. m. od 16. naprej. Oficijelna otvoritev pa bo v soboto dne 7. t. m. ob 16. uri.

FERAUDY?

Naši kraji in ljudje

Dan mrtvih

Ljubljana, 2. novembra.

Pozno jesenska turobnost je legla na zemljo in objela vso prirodo. Megla prši, polje in gozd sta zapuščena. Orumenelo liste dreves se poigrava v lahni sapici, odpade in se porazgublja med velo travo. Tuga in turoba se polašča človeške duše in iz globine se oglašajo spomini na one, ki so bili.

Včeraj je napočil dan, ko so se oglasili glasovi iz božjih njiv širom sveta, ko so poklicali žive mrtvi, da se ustavijo ob njihovih grobovih, pomolijo v spominu na minulost in okrase njihova pokojišča s cvetlicami in venci.

Ljubljana se je spomnila svojih mrtvih na najdostojnejši način. Že dopoldne so vrele po Dolenjski cesti velike množice ljudstva na Suhi bajer, da počaste spomin onih, ki so padli pod puško tiranskih avstrijskih rabljev v odporu proti nečloveškemu klanju — po nedolžnem. Grobovi 20. žrtev avstrijskega trinoštva so bili vsi okrašeni in gorele so na njih številne svečice. Počastit je prišla žrtve tudi Orjuna, ki je položila na grobove trnjev venec z napisom: Žrtvam avstrijskega trinoštva — Organizacija jugoslovenskih nacionalistov. Šentjakobski župnik Barle je opravil svečan requiem, šentjakobsko pevsko društvo pa je zapelo na grobovih več žalostink. Orjunaš Poharc je imel nato krasen nagovor, v katerem se je spominjal žrtev krvave Avstrije. Naglašal je, da njihovi grobovi ne bodo pozabljeni in da bo v organizaciji vedno živelo čustvo pijetete do njih in spomin na strašne dni. Za njim se je v toplih besedah zahvalil navzočim za čin pijetete imenom svojcev pokojnih župnik Barle.

Ljubljansko polje proti Sv. Križu je bilo dopoldne podobno živemu mravljišču. Od vseh strani, po vseh cestah so hitele na pokopališče množice, da počaste spomin mrtvih. Popoldne je pritok ljudstva naraščal od ure do ure in lahko z mirno vestjo trdimo, da je posetilo pokopališče preko 50.000 ljudi iz Ljubljane in okolice. Ob 3. so pričele v kapelici molitve za mrtve, nakar je sledil pri glavnem križu svečani requiem. Zveza pevskih društev je zapela več žalostink. Ob 4. popoldne se je vršila glavna svečanost na grobovih mrtvih vojakov, in sicer pod okriljem Zveze slovenskih vojakov iz svetovne vojne. Na zelenih rušah skupnih grobov so zagorele številne svečice in zarosilo je oko marsikomu, ko je spregovoril težke besede vojni kurat g. Bonač v spomin onim, ki leže tamkaj skoro pozabljeni. Toplo čustvo se je vzbudilo zopet za te nesrečneže, ki so morali v grob zato, da pripravijo drugim boljše življenje. Vsak kulturen narod časti žrtve onih velikih in groznih dni. Tudi pri nas počivajo sinovi vsemogočih evropskih narodov, katerih se je spomnil g. kurat pred zastopniki tujih držav v francoskem jeziku. Vojaška godba je zaigrala več komadov žalostink, pevski zbori pa so zapeli več pesmi. Nato so bile opravljene še molitve in trume globoko ganjenega ljudstva so se razpršile širom doma mrtvih. Pred spomenikom judenburških žrtev je zagorelo in trepetalo na stotine lučič vse naokrog.

Na dom pokojnih je legel mrak in od morja lučič se je odražal odsev visoko gori na nebu. V vonju sveč in jesenskih rož krizantem, aster, cipres in palm so postajali na grobovih ljudje in pošiljali k Bogu molitve za one, ki spe nevzdramno spanje. V rožah in vencih, v trepetajoči luči so bili grobovi Ivana Adamiča in Rudolfa Lundra, pesnikov Cankarja, Keteja in Murna, dr. Kreka ter ostalih velikih mož. Ob grobu trboveljskih žrtev je spregovoril Orjunaš Prosenc, sporočujoč jim, da ne ostanejo nikdar pozabljeni. Grob koroškega junaka Milana Kvartiča je trepetal v svitu sveč in raz njega se je širil voni po belih rožah, ki jih je položila mati na grob sinu-junaku.

Tudi na starem pokopališču pri Sv. Krištofu je bilo precej ljudstva, vendar pa je bil tamkaj pogled precej žalosten: grobovi so že večinoma zapuščeni, deloma izkopani in prekopani, spomeniki nagnjeni, poškodovani ali na tleh, in vsepovsod se razpreda grmičevje.

Ciprese in žalne vrbe so nagnile svoje veje in v hladnem jesenskem vetru je pozno zvečer ugaševala lučka za lučko. Le tuintam je še katera vztrepetala, nato pa sta zagospodarila nad grobovi zopet večni mir in tišina. Smrt se je umaknila zopet življenju.

Ogromne množice na ljubljanskem pokopališču na dan Vseh svetnikov.

Mariborska nedelja

Maribor, 1. novembra.

Zadnja še vsa svetla, solnčna, pod nebo kipeča, da bi se okopal v njenem jesenskem žarenju, današnja po krog in krog zapeta z vsesvetniško meglo in še težki oblaki leže nad njo že od včeraj. Narava se ne da opehariti. Prvega novembra noče gorkote in solnca. Neprijetno, vlažno rosi na ulice, v kostanjih trga veter zgrbljene rjave liste, ki drsko in z ropotom opletajo gole veje. Pod nogami hrešči umrlo življenje. Samo nad mestom je še svetloba. Pohorje bulji neizrazno in temno. Teža njegovih oblakov se zgrinja vedno ožje nad trudnim mestom. Samo breze še žive po parku in koketirajo s svojo vitko, srebrno belino. Njihovi listi igrajo še z vso ljubkostjo po tankih vejicah, samo včasih vstrepeta rumena zvezdica v zeleno jaso. Z vso silo nam hoče narava skloniti glavo, vzeti voljo in moč življenja.

Ampak to so samo hipni trenutki malodušja, ko te pograbi lep spomin in hrepenenje za nepovratnim, le še enkrat . . . Pa prideš na ulico in že je konec vse sentimentalnosti. Človek ne mara smrti še ob njenem prazniku ne. Trg je živ kot ni bil niti pred tednom, čeprav je danes posejan pestrih rož, natrganih za grobove.

Prav nič ni žalosti v očeh, ki kupujejo te snežnobele, ali črešnjevordeče rože. Poglej dekleta, kako skrbno si jih izbira in nalaga v levo naročje, da šopek lepo harmonira z barvo obleke in živimi koketnimi očmi pod novim klobučkom. In tudi črna žalujoča vdova si je naložila kipeče rumene krizanteme; tako ubrano in tako gracijozno jih nese skozi ulico, da se ustavljajo žejni pogledi in pijejo. Življenje in nič druzega.

In tako je bilo povsod veliko več življenja kot pa smrti ob tem tužnem, meglenem dnevu. Najbolj ubrano je bilo še staro pokopališče s svojimi zapuščenimi grobovi, preraščenimi s travo, srebotjo, trnjem in drevesi. Vse križem se razpreda grmovje, kameniti spomeniki so nagnjeni na vse strani in čakajo samo rahlega sunka, da jih zbije na tla. Mogoče bo opravil ta lahek posel že večerni veter in bršljan si bo izbral novo pot ovijanja. Smreke in gabri rasto na izginulih grobovih, obzidje se kruši, tudi mrtvašnice razpadajo v prazne grobnice so nametali smeti iz očiščenih cest. Zidana ograja je na več mestih preluknjena, ker so odpeljali spomenike na novo pokopališče. Skozi te odprtine gledamo na tenis prostor in ko pojejo frančiškani žalostne libre, kriče za obzidjem sportniki za svojo žogo. Veliko več imajo občinstva za ograjo, kot mi na pokopališču. Mladina že celo ne mara grobov in bilo bi bolje, da bi to preživelo grobišče, tudi žalosten spomin mariborskega umiranja slovenstva, že izgladili in prepustili novemu koristnejšemu življenju. Njegova doba, tudi zakonita je potekla in ne vemo, čemu naj še gledamo to razpadanje obzidja, hišic in spomenikov, za katere stotine in stotine se že davno nihče več ne briga. Visoke ciprese, aleja kostanjev in druga drevesa bi nam že lepo služila za novi del mestnega parka. Rodoljub Tomšič bi lahko tudi ostal s svojim spomenikom sredi tega parka, drugi, ki zato niso primerni, pa bi naj našli primeren skupen dom na novem pokopališču. Poprej pa naj vešča roka še popiše ta košček slovenske zgodovine potujčevanja, kjer vidiš skoro ob vsakem drugem grobu majhno tragedijo: nemški, gotiški napis, a ime umrlega kaži neizogibni «tsch», «ttz». Sami naši ljudje in vendar obideš celo vrsto, pa ne najdeš slovenskega napisa. Tudi našemu uradniku, ki je zahajal v Narodni dom, je napravil nemški kamnosek «Kocijančič» nemški napis. V kapeli, katera bo baje ostala še tudi po opustitvi pokopališča, počivata škofa Stepischnegg in naš Slomšek s slovensko troboinico na spomeniku, a napis je — latinski. Samo imena mu vendar niso upali popačiti.

Učiteljske izpremembe

Napredovanja s kraljevim ukazom v *ljubljanski* oblasti: v 1. grupo II. kategorije Likar-Kunasz Klotilda, učiteljica v Mostah; Voglar Alojz, šolski upravitelj v Vidmu; Voglar Emilija, učiteljica v Vidmu; Kocijančič Julija, učiteljica v Trzinu; Rupnik Albina, učiteljica v Kamniku; Gams Dragotin, učitelj v Mostah; Rožič-Tekavčič učiteljica v Gor. Šiški; Janežič Terezija, učiteljica na Polici; Trost-Lenček Karolina, učiteljica v Št. Jerneju; Mihelič Viktor, šolski upravitelj v D. M. v Polju; Schwinger Justina, učiteljica na Viču; Stular Franc, učitelj v Valti vasi; Prevc Amalija, učiteljica v Predosljah, Potočnik Pavla učiteljica v Ljubljani. — V 2. grupo II. kategorije Horvatič Andrej, učitelj v Mostah; Andrejčič Olga, učiteljica v Brežicah; Šemc Helena, učiteljica v Sostrem; Janežič Rado šolski upravitelj na Polici; Jeretina Karel, učitelj v Domžalah; Jesih Adolf, učitelj v Trbovljah; Jeran Josip, učitelj v Ljubljani; Stojkovič Josip, učitelj v Mostah; Povh Mira, učiteljica v Št. Jerneju; Premk Alojzija učiteljica v Grosupljem.

V *mariborski* oblasti v 1. grupo II. kategorije: Smerdu Katarina, učiteljica v Studencih; Čonč Ana, učiteljica v Poljčanah; Novak-Bajt Rožica, učiteljica v Mariboru; Praprotnik Edvard, učitelj v Ptuju; Jurjevčič Marija, učiteljica v Celju; Nežič Milica, učiteljica v Ptuju; Pavčič Alojzija, učiteljica na Ponikvi, Petrovič Simon, šolski upravitelj v M. D. v Brezju; Lukman Milica, učiteljica v Pobrežju; Hribernik-Kunej Neža, učiteljica v Mariboru. — V 2. grupo II. kategorije: Gumilar Fran, šolski upravitelj v Lipovcih; Vavpotič Franja, učiteljica na Humu pri Ormožu, Vanda Mirko, učitelj v Sv. Marjeti ob Pesnici.

Napredovanja z ministrskim odlokom v 3. grupo ... kategorije: Jurman Marija, učiteljica v Ptuju; Premrov Marija, učiteljica v Grahovem; Lukman Franc, učitelj meščanske šole v Celju s pripadajočimi 10 odstotki, Auersperg Marija, učiteljica v Bohinjski Srednji vasi; Gradišar Josipina, učiteljica istotam; Vidmar Alojzija, učiteljica v Leskovcu; Korošec Ljudmila, učiteljica na Jesenicah; Jurinčič Drago, učitelj v Zametu; Goljar-Kunaver Franja, učiteljica na Ježici; Gabršek Ljudmila, učiteljica v Mostah, Tomec Marija, učiteljica v Moravčah.

Na novo sta nameščeni: Beloglavec Matilda pri Sv. Ožbaltu (srez Prevalje) in Jerin Marija v Polje (srez Šmarje). — *Premeščen* Žukovec Fr. iz Novega mesta v Poljane.

Roparski napad pri Črnomlju

Po vaseh, tudi po malih idiličnih selih, obstoječih samo iz nekaj baj', se skrivajo razni delomrzneži, kradejo ter plaše vsepovsod ubogo ljudstvo. Najbolj nevarni elementi pa se razen v mestih, zadržujejo najraje v okolici industrijskih krajev, kjer imajo še več prilike za svoje zločine. Približno pred enim mesecem je bil izvršen v Raihenburgu predrzen roparski napad na rudniškega inženjerja in so mu storilci odvzeli takrat okrog 350.000 Din. K sreči je imela varnostna oblast takrat srečo in je storilce, razen dveh, kaj kmalu polovila ter spravila pod ključ. Dva izmed lopovov sta bila prijeta na ljubljanskem glavnem kolodvoru, eden v javni hiši v Varaždinu, dva pa se še skrivata, a bosta bržkone kakor ostali tudi kmalu zajeta. Varnostnim organom se je posrečilo pri tej tolpi rešiti tudi še okrog 100.000 dinarjev oropanega denarja.

Sličen slučaj kakor v Raihenburgu se je pripetil v soboto na cesti med Črnomljem in Kanižarico. Popoldne, okrog 15. ure, je bil tamkaj ob gozdu nenadoma napaden na cesti g. Novotny, ravnatelj premogokopne družbe «Belokrajina» pri Gradacu, izza dreves sta nenadno priskočila k njemu dva maskirana moška in ga z orožjem v roki prisilila, da jima je izročil znesek 40.000 dinarjev, ki ga je imel pri sebi in ki je bil namenjen za izplačilo rudniških nameščencev. Čim sta lopova dobila denar, sta hrzo izginila v hosti, dočim je ravnatelj Novotny hitel do bližnje orožniške postaje in zadevo prijavil. Odrejeno je bilo takoj zasledovanje lopovov, ki pa je ostalo doslej še brezuspešno.

Mlad apaš

Že v nedeljski številki smo poročali kratko, da je ljubljanska policija spravila v zapor nevarnega svedrovca, 22-letnega Štefana Bašlja, ki je strašil že nekaj mesecev po Ljubljani. Vršil je vlome v stanovanja, poslovne prostore in kradel, vse kar mu je prišlo pod roke. Najraje se je loteval zlatnine in obleke. Policija je iz različnih prijav doznala, da je storilec v premnogih tatvinah Bašelj, ker so ga večkrat videli, vendar pa je imel vedno srečo, da se je izmuznil. Dne 29. oktobra pa se je po posrečenem vlomu preveč opil in zašel v nekoliko preveselem razpoloženju v gostilno Meze na Vidovdanski cesti, kjer je zahteval še vina, nato pa pričel razgrajati. Intervenirati je moral stražnik, ki je po opisu kmalu spoznal, kakega ptička drži v rokah.

V zaporu je Bašelj tekom zasliševanja, katero je vodil nadzornik Žaidela, kaj kmalu priznal celo serijo vlomov. Pripomnil je celo odkritosrčno, da bi v slučaju, da ni bil prijet, «preobrnil» še pol Ljubljane. Evo serija njegovih grehov: Dne 19. oktobra popoldne je vlomil v sobo Antona Gorjanca v Zarati št. 3 in ukradel več zlatnine ter obleke v vrednosti 1000 Din. Dne 22. oktobra zvečer v hlev prevoznika Janka Tomca na Borštnikovem trgu št. 3, kjer je vdrl v kovčeg železničarja Matevža Navadnika. Tega je olajšal za okrog 1500 Din razne obleke. Prejšnji dan se je splazil v Krapežev hlev na Turjaškem trgu št. 4 in okradel hlapca Ivana Jerina za 600 Din obleke. Dne 25. oktobra je vlomil v pisarno dr. Jeriča v Frančiškanski ulici št. 2 ter odnesel pisalni stroj «Imperial» v vrednosti 6000 Din. Istega dne, na nedeljo, je prišel uzmovič zopet v Tomčev hlev na Borštnikovem trgu ter odnesel delavcem nekaj drobnarij v vrednosti 200 Din. To mu pa še ni bilo dovolj, kajti obiskal je zvečer še stanovanje Alojzija Janežica v Slomškovi ulici št. 27 ter mu odnesel za 1100 Din obleke in zlatnine. Dne 27. oktobra se je znašel v Wolfovi ulici v hiši št. 8, kjer je udrl v stanovanje vodje zavarovalne družbe «Šumadija» Josipa Moravca ter mu odnesel zlat prstan in suknjo, vredno oboje skupaj 1800 Din. Naslednjega dne ga vidimo v stanovanju podpolkovnika Ivana Kebra v Križevniški ulici št. 10. Tam je izmaknil dežni plašč in usnjat površnik, obšit s kožo divje mačke v vrednosti 2800 Din. Na dan aretacije pa je končno opljačkal še delavca Antona Šparovca na Polianski cesti 20. Ukradel mu je obleke v vrednosti 1500 dinarjev.

Bašelj pa ni miroval že tudi preje, odnedavno se je naselil v Ljubljani, kajti ugotovljeno je, da je letos poleti za časa svojega vojnega begunstva kradel v družbi znanega tatu Viktorja Kokalja v okolici Črnuč, v Nadgorici in Soteski. Policija je velik del ukradenih stvari že izsledila. Več obleke je imel skrite po kozolcih in šupah, pa tudi v grmovju v okolici, nekaj pa jo je prodal Bosancem. Bašelj je kljub svoji mladosti popolnoma pokvarjen individij in je bil že osemkrat predkaznovan. Pride bržkone že pred prihodnjo poroto.

Policija je imela tokrat izredno srečo in je upati, da za dogleden čas dodobra izčisti mesto vlomilske sodrge. Posrečilo se je namreč prijeti v nedeljo v Kolodvorski ulici še drugo tatinsko tolpo, ki je enako gospodarila, posebno po gostilnah in drugih javnih lokalih. Vodja družbe je neki Žnidaršič, eleganten dečko.

Nogometna tekma med Jugoslavijo in Češkoslovaško

Zgoraj: Češkoslovaško reprezentančno moštvo.
Spodaj: Zastopnik češkoslov. nogometne zveze pozdravlja jugoslovensko moštvo.

„Quo vadis..?"
Danes drugi del
Elitni Kino Matica

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama

Torek, 3.: Zaprto.
Sreda, 4.: «Krpan mlajši». Izv.
Četrtek, 5.: «Ifigenija». A.
Petek, 6.: «Zimska pravljica». D.
Sobota, 7.: «Za narodov blagor». F.

Ljubljanska opera

Torek, 3.: Zaprto.
Sreda, 4.: «Mrtve oči». F.
Četrtek, 5.: «Nabor», «Povratek». B.
Petek, 6.: Zaprto.
Sobota, 7.: «Don Juan». E.
Nedelja, 8.: «Manon». Izv.

Klavirski koncert pianista Borovskega, ki se vrši danes zvečer ob 8. uri v Unionski dvorani ima na svojem sporedu celo vrsto v prvi vrsti klasičnih klavirskih skladb. Prvo točko koncerta tvori Bachov Preludij in Fuga za orgle. Slavni nemški skladatelj Bach, ki je deloval začetkom 18. stoletja, je napisal znamenito delo »Das wohltemperierte Klavier«, ki je še danes edino svoje vrste v vsej svetovni klavirski literaturi. Napisal pa je tudi brez števila skladb za orgije. Nekaj teh orgelskih skladb je predelal slavni klavirski virtuoz in pedagog Busoni za klavir in to z vso virtuozno tehniko. Na našem koncertu se igra Preludij in Fuga v D-duru. Bachu sledi Francoz Rameau, ki je živel v isti dobi v Parizu in katerega prištevalo še danes Francozi k največjim svojim komponistom. Napisal je celo vrsto oper, pa tudi klavirskih in instrumentalnih skladb. V Ljubljani igra Borovski Le rappel des oiseau in pa Tambourin, kakor ga je predelal slavni klavirski virtuoz Godovski. V tretji točki je zastopan klasik vseh klasikov s Sonato appassionato. Beethovnove sonate so najdovršenejše skladbe te forme in je vsaka za sebe pravi biser, ki nosi vse znake tega največjega glasbenega veleuma. Izmed Slovanov je zastopan na koncertu Rus Skrjabin ter se igra njegov Impromtu in VI. etuda. Sklepni dve točki sta Lisztovi. Liszt, brez dvoma eden največjih klavirskih virtuozov, ki je napisal veliko skladb najrazličnejšega značaja, poleg tega pa tudi najrazličnejša dela raznih avtorjev, priredil za klavir, je zastopan na koncertu s svojo izvirno skladbo Petrarkov sonet in pa s 3 skladbami slavnega italijanskega violinskega virtuoza Paganinija kakor jih je Liszt predelal za klavir. Ta spored in brez dvoma eden najodličnejših pianistov svetovnega sloveka Aleksander Borovski, nam jamči'o za umetniški užitek, ki ga bomo deležni ta večer. Vstopnice so v predprodaji v Matičini knjigarni, občinstvo pa vabilo k posetu.

Premijera vesele historije, ki pripoveduje zabavno dogodovščino Krpana mlajšega, bo v sredo, dne 4. t. m. v ljubljanskem dramskem gledališču ob 8. uri zvečer. Njen avtor je najboljši sedanji slovenski humorist Fran Milčinski, ki je znan gledališkemu občinstvu poleg drugega po svoji izvrstno uspeli pravljični igri «Mogočni prstan». Pozorišče «Krpana mlajšega» je deloma Sv. Trojica na Dolenjskem, deloma stari cesarski Dunaj. Igra bo razveseljevala tako mladino kakor odrasle. Izrežiral in insceniral jo je g. Šest, sodelujejo pa: Jerica — Batkova, cesarica — Wintrova, princesa Mara M. Danilova Martince Krpan — Cesar, župan Hlača — Plut, birič Silvester — Košič, sreniski mož Urh — Smerkolj, cesar Rogoz, princ Frice — Sancin, minister — Krai, strežaj Tomaž — Jerman, slini Kosobrin — Osipovič, Branko, njegov pobratim — Drenovec.

Za koncert kvarteta Zika v Mariboru (kazinska dvorana) v soboto 7. t. m. vlada veliko zanimanje. Zato se priporoča nabava vstopnic (po 40, 30, 20, 15, 10, in 5 Din) čim preje pri dnevni gledališki blagajni.

Dunajska Državna opera v Barceloni. Poseben ansambel dunajske Državne opere je zadnje dni odšel v Barcelono na šestdnevno gostovanje. Osobje vodi kapelnik Ilwin. Izmed solistov so odpotovali v Španijo: Andaveva in Schumannova, Renner, Gallos in Arnold.

«Igra apostolov» v Berlinu. V četrtek 29. oktobra so igrali v berlinskem Komornem gledališču Melovo «Igro apostolov» v režiji Maksa Reinhardta. Glavne vloge so zasedli Hans Thimig, Helena Thimigova, Karl Götz in Oskar Homolka.

Domače vesti

Razredna zavednost na grobovih

Pripoveduje mi prijatelj, da je v nedeljo bil na celjskem pokopališču. Pevci Celjskega pevskega društva, Oljke in Mihelčičevega zbora so se domenili, da skupno zapojejo žalostinke na pokopališču. Povabljeni so bili tudi socijalistični pevci, ki pa so odgovorili, da so «razredno zavedni» in da ne morejo peti z «meščanskimi strankami» . . . Nesreče zato sicer ni bilo nobene, marveč je ljudstvo nehoté ugotavljalo, da so «buržuji» peli zelo lepo, socijalisti sami pa — kako se pravi! — bolj «razredno» . . .

Jaz sem bil te dni vrlo žalosten, toda ko mi je prijatelj pripovedoval o navedenem «razrednem» popevanju, sem se moral nasmejati. Kajti spomnil sem se, kako vse drugače je na nekem vaškem pokopališču tam na Štajerskem neznan hudomušnež rešil socijalni problem pokopališča, ko je zapisal na vrata:

«Tukaj je taisti kraj,
kjer ni noben'ga špetira:
berač zrav'n petlerja leži
— pa se ga nič ne šenira» . . .

To bi celjskim «razrednim» pevcem v spominsko knjigo zapisal: **M. A. C.**

---

* **Povratek kralja in kraljice v Beograd.** V nedeljo dopoldne sta prispela kralj in kraljica, ki sta se udeležila zadnjih dni lovov na lovišču grofa Bombellesa v Opeki, zopet v Beograd. Vladarska dvojica namerava baje sedaj v kratkem oficijelno posetiti Vojvodino. Za enkrat je v načrtu potovanje v Subotico in okolico.

* **Krstna slava vojne mornarice.** Naša vojna mornarica je v soboto svečano proslavila svojo krstno slavo kot spomin na dan 31. oktobra 1918, ki je naša mornarica prevzela del avstro-ogrskega brodovja ter prvikrat na lastnih ladjah dvignila našo zastavo.

* **Vojaška posadka v Kraljevici.** Vojaška posadka, ki je bila nedavno iz Kraljevice premeščena na Sušak, se je zopet vrnila v Kraljevico, ker na Sušaku ni primernega poslopja za vojaško posadko. V Kraljevici je posadka nastanjena v Frankopanskem gradu.

* **Napredovanje univerzitetnih profesorjev.** Na ljubljanski univerzi so napredovali, vsak za eno skupino v I. kategoriji naslednji gg. profesorji: dr. Janez Plečnik, dr. Janez Zore in dr. Bran Bradač.

* **Izpremembe v železniški službi.** V področju ljubljanske direkcije državnih železnic so za postajne načelnike imenovani oziroma premeščeni. Fran Borko, načelnik postaje Račje-Fram je premeščen v Maribor, v Račje-Fram pa pride za načelnika Anton Albert. Bogomir Peršič, doslej načelnik postaje v Križevcih, je imenovan za načelnika v Štorah, Andrej Čečnič doslej na Rakeku, za načelnika v Kotoribi; dosedanji načelnik v Kotoribi I. Lukačič je premeščen kot načelnik postaje v Ljutomer. Dosedanji načelnik v Ljutomeru Drago Komac pride za načelnika v Borovnico, dosedanji načelnik v Hočah I. Vtičar pa za načelnika postaje v Trbovlje.

* **Izpremembe v državni službi.** Profesor na državni gimnaziji v Mariboru dr. Jakob Žmavc je trajno upokojen. Namesto njega je imenovan Fran Baš za učitelja zgodovine in zemljepisja. Davčni asistent Alojzij Germovšek je iz Murske Sobote premeščen v Novo mesto. Žandarmerijski narednik Janko Križan je imenovan za arhivarja pri okrožnem agrarnem uradu v Mariboru.

* **Himen.** V Skopiju se je dne 28. oktobra poročil naš rojak dr. Dominik Dekleva, upravnik bolnice in šef kirurgičnega oddelka v Štipu z gospodično dr. Angelino Ačimovičevo. Bilo srečno!

* **Zračna zveza Beograd-Zagreb.** Kakor smo že poročali, se je v Beogradu ustanovilo podjetje, ki namerava v kratkem aktivirati zračno zvezo med Beogradom in Zagrebom. Razen prevoza pošte bi se z aeroplani lahko prevažali tudi potniki. Družba »Ikarus« zahteva od vlade letno subvencijo v znesku 4,500.000 Din.

* **Pred tiskarsko stavko v Beogradu.** Dne 31 oktobra je potekel rok veljavnosti sedanjega tarifa v grafični obrti. Že pred več tedni so se vršila med delodajalci in delavci pogajanja glede novega tarifa, ki pa so bila 15. oktobra prekinjena. Ni izključeno, da pride v Beogradu lahko kar čez noč v grafični obrti do stavke.

* **Švicarski brezplačni vizumi za uradnike.** Kakor poroča švicarski konzulat v Zagrebu naši Zbornici za trgovino, obrt in industrijo, se bodo izstavljali brezplačni vizumi na potne liste železniških, poštnih itd. uradnikov kakor tudi članov njihovih družin, ki jih spremljajo za potovanja v Švico po službenih ali oficijelnih poslih.

* **Bakteriološka postaja v Varaždinu.** Minister za narodno zdravje je odobril kredit v znesku 1,272.000 Din za ustanovitev bakteriološke postaje v Varaždinu.

* **Zadnje letošnje porotno zasedanje.** Za predsednike za četrto redno porotno zasedanje so imenovani: pri deželnem sodišču v Ljubljani za predsednika Fran Rekar, podpresednik deželnega sodišča; za namestnike višji deželnosodni svetniki Anton Mladič, dr. Adolf Kaiser, dr. Ivan Modic in Peter Keršič ter deželnosodna svetnika Jakob Antloga in Josip Janša; pri okrožnem sodišču v Mariboru: za predsednika okrožnega sodišča dr. Fran Žiher, za namestnike dvorni svetnik in podpredsednik okrožnega sodišča Josip Pon, višji dež.-sodni svetniki Josip Stergar, Fran Potega in Janko Guzelj ter dež. sodni svetniki Oskar Dev, dr. Ivan Vuk in dr. Fran Pichler; pri okrožnem sodišču v Celju: za predsednika dvorni svetnik in predsednik okrož. sodišča dr. Josip Kotnik, za namestnike višja dež. sodna svetnika dr. Friderik Bračič in dr. Premšak ter dež. sodni svetnik Valentin Levičnik; pri okrožnem sodišču v Novem mestu za predsednika predsednik okrožnega sodišča dr. Julij Polenšek, za namestnike deželno-sodni svetniki Anton Kuder, dr. Šćitomir Dolenc in dr. Josip Fischinger.

* **Reforma drž. razredne loterije.** Pred letom dni je uprava državne razredne loterije odredila, da se število srečk od 100.000 zviša na 150.000 in da torej odpade dobitek le na vsako tretjo srečko, ne pa — kakor prej — na vsako drugo srečko. Občinstvo je to reformo z nezadovoljstvom sprejelo in posledica je bila, da je ogromno število srečk ostalo nerazprodanih. Sedaj se uprava razredne loterije vrača k staremu igralnemu načrtu in bo že v prihodnjem kolu razredne loterije »zadela« zopet vsaka druga številka. Število srečk (150.000) ostane nespremenjeno, število dobitkov pa se od 50.000 zviša na 75.000. Nezadovoljneži pa se menda zopet sprijaznijo z državno razredno loterijo.

* **Ptujski privilegij na železnici.** Nedavno smo poročali, da je železnica radi izpremembe tarife ukinila starodavni privilegij Ptuja na izredno znižanje voznih cen med Mariborom in Ptujem. Te dni pa je ptujski župan dr. Senčar interveniral pri ljubljanski železniški direkciji, da bi se ohranil ta privilegij. Bilo mu je obljubljeno, da se bo prošnja ugodno rešila, kar je župan poročal tudi na petkovi seji občinskega sveta mesta Ptuja.

* **Uvoz češkega piva v Slovenijo.** Kot smo svoječasno že poročali, je mariborska JČL z ozirom na kartel nemških pivovarn v Sloveniji uvedla potom praške centrale Lig akcijo za uvoz češkega piva v Slovenijo, ki bi radi visokih sedanjih cen iz nemških pivovarn ne prišle niti mnogo dražje. Liga je dobila sedaj že konkretne odgovore s Češkega in lahko dobijo interesenti natančnejša pojasnila pri mariborski JČL, Narodni dom.

* **Solnčni dnevi na naših planinah.** Ljubljana je že teden dni zavita v gosto meglo, ki jo noben solnčni žarek ne prodere. Megla sega približno 700 m visoko. Na Gorenjskem pa imajo v višjih legah, kakor poročajo nedeljski izletniki, krasne solnčne dneve in prijetno gorko jesensko temperaturo vkljub temu, da so tudi naši planinski orjaki pokriti s snežno odejo doli do 2000 m višine. Nedeljski izletniki so imeli diven razgled tja do Velikega Kleka in drugih gorskih velikanov.

* **Cvetličarstvo v Dalmaciji.** Odkar je dobil Split ugodno železniško zvezo z Beogradom in Zagrebom, se je izvoz cvetlic v omenjeni mesti izredno dvignil. Vsak dan se odpošlje velika množina cvetja in povpraševanje je toliko, da ni mogoče ustreči vsem naročilom. Dalmacija bo morala izvršiti veliko akcijo za razvoj svojega cvetličarstva, ki lahko postane važen faktor narodnega gospodarstva Dalmacije.

* **Fotografi - amaterji!** Pripravljalni odbor «Kluba ljubiteljev fotografije» sporoča tem potom vsem onim, ki so se dosedaj priglasili, da so pripravljalna dela za ustanovitev kluba v polnem teku in se bo ustanovni občni zbor vršil že koncem tega meseca. Ker je za prijave še čas, prosimo še enkrat vse, ki žele pristopiti h klubu, da najkasneje do 15. t. m. naznanijo svoj pristop na naslov: Pripravljalni odbor «Kluba ljubiteljev fotografije», Celje, poštni predal 77.

* **Razdraženo živčevje,** — nervoznost — muči mnogo ljudi. Pomagajo si prav lahko. Naj pijejo redno vsak večer Buddha-čaj, živčevje se umiri, dobrodejno spanje jih napravi drugo jutro čile in zdrave.

* **Eau de Cologne, znamke Superbe,** zelo prijetnega in osvežujočega duha, se dobiva v lekarni Leustek, Ljubljana, Resljeva cesta št. 1 in v vseh večjih trgovinah. 2030

* **Ing. Louis L. Drašler** iz Borovnice se danes vrača v Ameriko.

* **Redka, ugodna prilika** nudi se vsakomur pri nakupu čevljev, ker tovarna čevljev, Peter Kozina Ko Tržič razprodaja več tisoč parov raznovrstnih zaostankov pod lastno ceno, dokler ta zaloga traja. Vse blago je garantirano najboljše kvalitete, prodaja se pa samo v lastni podružnici v Ljubljani, na Bregu 20. 2058

* **Iredna lovska sreča.** V Sv. Petru pod Sv. gorami je ustrelil v lovišču g. Ivana Planinca tamkajšnji daleč na okrog znani gostilničar g. Franc Kraner lepega jelena, ki je tehtal nad 160 kg. V gozdu zaposleni ljudje so ga videli že pred nekaj dnevi; ker pa v tamkajšnjih krajih jelenov sploh ni so pripovedovali o bajno velikem srnjaku. Ljudje so si v velikih množinah ogledovali ta prav redki plen. Veselje lovcev je bilo velikansko. Srečnemu strelcu pa krepak: Lovski blagor!

* **Izguba čeka.** Trgovec Nazarij Pobega, stanujoč v Šmarju-Sap, je izgubil dne 29. oktobra od Šmarja do Ljubljane ček glasečen se na 8000 lir. Ček je bil podpisan od izgubitelja.

* **Aretacije radi nameravanih komunističnih demonstracij v Zagrebu.** O priliki nedeljskega poseta na zagrebškem pokopališču so nameravali komunisti na bivšem grobu atentatorja Alijagića prirediti demonstracije. Policija je odredila zato obširne varnostne priprave in aretirala okoli 80 komunistov, ki so skušali izzvati nerede delo ma na pokopališču deloma v mestu. 20 jih je bilo obdržanih v zaporu, ostali pa so bili še istega dne izpuščeni.

Srajce, samoveznice za gospode, izbrani vzorci
Modna trgovina za dame in gospode **F. & M. Rozman, Zidovska ul. 4.**

Na splošno zahtevo še danes in jutri 4. t. m.
biser vseh filmskih veleumotvorov
„Deset božjih zapovedi“
Razkošni monumentalni velefilmski umotvor v 2 delih oba naenkrat na enem sporedu. **Vse govori le o „Desetih božjih zapovedih“!**
Predstave ob: 3. 5. 7. 9. kino „Ljubljanski dvor“
Predprodaja vstopnic celi dan. Telefon 730.

Najcenejše in res dobro
si lahko nabavite ženski plašč, moško suknjo ali obleko, če kupite
velour, sukno ali double
6526 a pri
A. POTOKAR, Ljubljana
poleg trga pri Zmajskem mostu,
in si daste to napraviti po svoji volji pri zmerno ceno računajočem krojaču.

Iz Ljubljane

u— **Združenje jugoslovenskih inženjera i arhitekta — sekcija Ljubljana** priredi za člane in po njih vpeljane goste skupen ogled razstave arhitekture in kiparstva v Jakopičevem paviljonu v sredo dne 4. novembra ob 15. uri. Vodstvo bo imel član sekcije g. arhitekt Fatur. — Upravni odbor.

u— **Začetek predavanj v društvu «Soča».** Kakor v pretekli sezoni, prične tudi letos društvo «Soča» s ciklusom predavanj. Prvo predavanje se bo vršilo v soboto dne 7. novembra v salonu pri «Levu» ob pol 9. uri zvečer. Z zadoščenjem in ponosom obvešča odbor «Soče» svoje člane in društvu zvesto občinstvo, da je tudi za tekočo sezono obljubilo svoje sodelovanje lepo število odličnih predavateljev, katerim bodo brezdvomno sledile še druge na tem polju priznane osebnosti, s čemur je že v naprej zagotovljen moralni uspeh teh občinstvu toliko priljubljenih prireditev.

u— **Oglejte si** krasno izbiro bluz, oblek in plaščkov Krištofič-Bučar, Stari trg 3. 473

u— **Turistovski klub «Skala»** sklicuje smučarski sestanek za dne 6. novembra v Narodni kavarni ob 8. zvečer. 2053

u— **Merkurjev jour fix.** Prihodnji članski sestanek trg. društva «Merkur» je v četrtek dne 5. novembra ob 8. uri zvečer v salonu hotela «Miklič». Kolodvorska ulica. Govorilo se bo o raznih izredno važnih stanovskih zadevah, ki se tičejo posebno ljubljanskih trgovcev in zanimajo trgovce in nameščence. Za razvedrilo poskrbi društveni pevski zbor. Vabljeno članstvo in svojci. — Odbor. 2055

u— **Turistovski klub «Skala»** javlja, da razpolaga s 30 pari smuči, ki se izposodijo za bodočo zimsko sezono revnejšim članom in naraščaju proti običajni izposojnini. Prijave naj se vpošljejo do 15. t. m. smučarskemu odseku T. K. S. 2054

u— **Sokolski gledališki oder na Viču** vprizori v nedeljo 8. novembra točno ob pol 8. uri zvečer burko v treh dejanjih »Velika repatica«, v režiji brata Borštnika. Burka, ki je znana že iz prve sezone viškega gledališkega odra, je že takrat pri premijeri in poznejših reprizah dosegla popoln uspeh. Zato vabimo, vse one, ki se hočejo zopet enkrat iz srca nasmejati, da posetijo to kolosalno burko, ne bo jim žal. — Prosvetni odbor. — Zdravo!

u— **Za sokolski dom na Taboru** je daroval g. prof. Lovše, mesto cvetja na krsto pokoj. ravn. Jeršinoviću 200 Din.

u— **Od kapi zadet.** Čuden slučaj se je dogodil v nedeljo na dan Vseh svetnikov, ko so gorele lučice na vseh grobovih. Hlapec trgovca Zebala, France Dular, star 41 let, se je vračal okrog 11. ure dopoldne z vozom proti domu in postal za hipec pred cerkvijo pri sv. Krištofu. Nenadoma mu je postalo slabo, pričel se je tresti in obsedel je mrtev na vozu pred pokopališčem. Zadela ga je srčna kap. Prepeljali so ga v mrtvašnico k sv. Krištofu.

u— **Zdravstveno stanje v Ljubljani.** Glasom zdravstvenega izkaza mestnega fizikata se je v dobi od 22. do 31. oktobra rodilo v Ljubljani 41 otrok (23 moškega, 18 ženskega spola), umrlo pa je 20 moških in 16 žensk, skupaj torej 36 oseb in sicer: 7 oseb za jetiko, 4 za rakom, 7 za boleznijo na srcu, 2 za vnetjem čreves, 1 za škrlatinko, 1 za pljučnico, 1 za prirojeno slabostjo, 1 za ostarelostjo, 9 oseb vsled drugih naravnih smrtnih vzrokov, 3 pa vsled smrtnih nezgod. Izmed umrlih jih je 5 doseglo starost nad 70 let. Na nalezljivih boleznih so obolele 3 osebe: 2 na škrlatinki in 1 na dušljivem kašlju.

„Quo vadis..?“
Danes drugi del
Elitni Kino Matica

Danes, 3. novembra, v dvorani «UNION»
KLAVIRSKI KONCERT
svetovnega pianista
Aleksandra Borovskega
Začetek ob 8. zvečer.

u— **Policijske prijave.** Od nedelje na pondeljek so bili prijavljeni policiji sledeči slučaji: 3 tatvine, 2 prestopka kaljenja nočnega miru, 1 poškodba tuje lastnine, 1 posest orožja brez dovoljenja in 1 prestopek prekoračenja policijske ure. Aretacije so bile izvršene 4 in sicer: 1 radi izgreda, 1 radi pijanosti in 2 radi tatvine.

Iz Maribora

a— **Noži ob Vseh svetih...** Nadebudna mariborska in okoliška mladina je zopet praznovala Vse svete po svojih preskušenih starih tradicijah. Tam ob Dravskem pristanu, na «lentplacu» je ob nedeljskih popoldnevih vedno veselo življenje v intimnih gostilnah. Harmonika poje in vino teče z Dravo vred. Tudi ob Vseh svetih so na «lentplacu» popivali, ko so drugi prižigali sveče na grobovih. Na večer so se pa za zaključek spoprijeli. Obležal je 18-letni Lorber s štirimi krepkimi zabodljaji v hrbet. Istočasno so se obsekali tudi v bližnjem Šentpetru pod Mariborom. Tukaj jih je razgrelo novo vino. 21-letnega sina vinčarja Alojzija Marka so prepeljali v mariborsko bolnico s težkimi ranami na rokah, ušesih in hrbtu. Kamor je pač priletelo, tam se je zasadil nabrušen nož. Najhuje pa so bile to pot ponosne Ruše. 28-letni rudar France Domin'k je prišel za nekaj dni k svojcem na počitnice. Toda, kako naj se na praznik drži doma? Odšel je v gostilno, kjer so mu kmalu zasadili nož v pljuča. Razrezani kljenti leže v bolnici, delajo trdne sklepe za bodočnost in so solidarni: prav nič ne vedo, kdo jih je nasekal. Orožniki preiskujejo in pišejo ovadbe. Sinoči so vedli uklenjence po Sodni ulici. Noži pa bodo počivali do prihodnje nedelje.

a— **Čari narave nad Mariborom.** Že tri dni leži nad Mariborom dolgočasna jesenska megla. (Glej tudi današnjo «Mariborsko nedeljo»). Tudi Pohorje je navidezno vse v megli, ki sega do vznožja nad Mariborom. Iz mesta ni videti nikamor. Med tem pa nam poroča predsednik mariborske podružnice SPD g. dr. Senior, da so imeli vrh Pohorja v nedeljo najlepši jesenski solnčni dan z 39 stopinj Celzija. Ponovila se je zopet ista krasna igra narave vrh Pohorja kot lani, ko so turisti še okrog Božiča ležali brez sukenj pred Mariborsko kočo in se grели na žgočem solncu, čeprav je malo pod njimi ležal svetal sneg. Očarujoč pa je bil v nedeljo še zlasti razgled s Pohorja posebno z razglednega železnega stolpa pod Mariborsko kočo: do 800 m višine je še ležala gosta megla, ki je valovila kot brezkončno morje okrog Pohorja, iz nje pa so moleli vršički Pohorja in sosednega gorovja. (Mariborska koča leži 1080 m, Ruška 1250 m, Črni vrh, najvišja točka Pohorja, 1500 m visoko). Žal pa Mariborčani seve niso slutili, da je že spet tu največji jesenski čar Pohorja in tako ni bilo skoro nikogar, ki bi užival v nedeljo to krasoto nad Mariborom. Očividno pa se bo to krasno vreme na Pohorju še vzdržalo dalje časa. Tudi ceste so lepe suhe in tako je pot skozi gozdove v jesenskih barvah proti Pohorju prebogata sprememb in vtisov. Mariborska in Ruška koča kot tudi ona na Klopnem vrhu so vse oskrbovane in vse leto odprte. Ne zanemarjajte torej lepot, ki nam leže pred pragom!

FERAUDY?

Iz Celja

e— **Petje na grobovih.** Za Vse svete so Celjani z zadoščenjem opazili, da se je pojavil na okoliškem in na mestnem pokopališču močen pevski zbor. Nastopili so skupno pevci Celjskega pevskega društva, «Oljke» in Mihelčičevega zbora in so pod veščim vodstvom zapeli nekaj času primernih običajnih pesmi. Občinstvo je močen in dober zbor občudovalo.

e— **List za listom.** Celjski nemški trgovec Friderik Jakowitsch opušča svojo trgovino na voglu Prešernove ulice in Dečkovega trga in razprodaja. Za to dobro postojanko v hiši odvetnika dr. Schurbija se zanima več reflektantov.

e— **Slomškova tiskovna zadruga.** «Slovenec» poroča, da se v Celju snuje Slomškova tiskovna zadruga. Zadruga namerava baje takoj po novem letu otvoriti svojo prodajalno, za katero ima že lokal na enem najlepših in najprometnejših krajev v Celju. — Znano je, da pristaši SLS že dolgo snujejo tiskarno in svoj list, oziroma skušajo razširiti svoj vpliv na že obstoječe podjetje, a doslej se to še ni posrečilo. Prodajalno pa bi nemara radi otvorili v Raschevi knjigarni, ki je v konkurzu.

e— **Uradni dan ljubljanske trgovske zbornice v Celju.** Gremij trgovcev v Celju opozarja vse zainteresirane kroge, da uraduje referent ljubljanske Zbornice za trgovino obrt in industrijo danes dne 3. novembra v ravnateljski sobi Javnega skladišča in prevozne družbe d. d. (poslopje carinarnice) od 8. do 12. ure.

e— **Sestanek krajevne organizacije članov SDS za Celje - okolico** se ta četrtek ne bo vršil. Čas in kraj prihodnjega sestanka pa bo pravočasno javljen.

e— **Redni sestanek mestne krajevne organizacije članov SDS** bo v sredo v klubovi sobi Celjskega doma. Začetek sestanka ob osmih zvečer.

e— **Družabni večer oficirskega zbora.** Odbor oficirskega doma celjske garnizije priredi danes dne 3. novembra zvečer v veliki dvorani Celjskega doma svoj družabni večer. Igrala bo polnoštevilna vojaška godba.

e— **Za ubogo mladino.** Mestna hranilnica v Celju je naklonila državni krajevni zaščiti dece in mladine 1000 Din za božičnico. Naj bi drugi denarni zavodi posnemali njen lepi socijalni čin!

e— **Pozor pred svedrovci!** Sedaj se je v Celju dva tedna zapored zgodilo, da so neznani zlikovci vlomili v pisarne, kjer so si iskali plena. Obakrat so si izbrali za svoj podvig temno noč od petka na soboto. O vlomu v Kemično tovarno v Zavodni, kjer so dobili par tisoč goldinarjev, smo že poročali. Višek drznosti pa je njihov obisk v pisarni na kolodvoru. Tu so šli celo mimo portirja v pisarno progravne sekcije, kjer so se lotili blagajne. Odnesli so samo 315 Din, ker drugih 150.000 Din, ki so bili v drugi shrambi niso zapazili.

KINO IDEAL
od danes naprej
„Komedijant Kean“
(Genij in strast)
Filmski roman po znamenitem delu Aleksandra Dumasa star. V glavnih vlogah glasoviti ruski umetniki Natalia Lisjenko, Nikola Kolin, Ivan Možuhin, Mary Odette. Vsled večje dolžine filma, traja predvajanje dve uri in sicer so predstave vsak dan ob 3., 5., 7. in 9. uri.

Napačno je mnenje, da si
= kuhanje na plin =
lahko omislijo samo bolje situirane družine. Ugodnost odplačevanja na **10 mesečnih obrokov** kakor tudi 10% s pribranek pri kurjavi **omogoča nabavo tudi manj premožnim!**
Prepričajte se sami ter zahtevajte proračune od „Mestne plinarne“. 343-a 1

Brezkonkurenčne cene
v zimskih ulstrih, oblekah, dežnih plaščih in vsakovrstnih oblačilih. Vam nudi
Jos. Rojina, Ljubljana

Iz Trbovelj

t— *Kako je s podružnico ZSV. v Trbovljah.* G. Staudegger nas je naprosil, da bi k članku «ZSV. v Trbovljah poloficijalna org. SLS?» popravili njegovo vsebino predvsem v toliko, da ni pristaš SLS. Nadalje: 1. Ni res, da je Zveza slovenskih vojakov v Trbovljah poloficijalna organizacija SLS, nasprotno je res, da je ZSV. strogo nepolitična in nestrankarska stanovska organizacija, ki je zavračala in bo vedno najodločnejše zavračala vsakršne politične koristolovščine; 2. ni res, da se misli ZSV. poskusiti tudi na političnem poprišču, namreč res je, da se je ZSV. strogo držala svojega programa, kar je razvidno tudi iz sejnih zapisnikov Zveze, in se ga bo tudi v bodoče; 3. ni res, da stremi predsednik Zveze g. Staudegger za tem, da bi nastopila Zveza pri prihodnjih občinskih volitvah z lastno kandidatno listo, res pa je, da niti odbor ZSV. niti predsednik Zveze ni mislil in ne bo nikdar mislil na kaj takega, kar bi ne bilo v skladu s programom ZSV. Dokaz temu so sejni zapisniki ZSV., za katere jamči celokupni odbor; 4. ni res, da je iz zgoraj navedenih razlogov nastopila proti poedinim funkcijonarjem ZSV. pred daljšim časom tukajšnja invalidska organizacija, nasprotno je res, da je ZSV. na neki seji najodločnejše zavrnila in obsodila vodstvo invalidske organizacije v Trbovljah, ki je skušalo zaplesti Zvezo v politično špekulanstvo. — Gornja ugotovitev kakor tudi izjava, ki jo lojalno priobčujemo, kljub temu, da vztrajajo naši informatorji pri svojih informacijah, bo vsekakor povzročila veliko začudenje, ker se je doslej med drugim splošno mislilo, da je g. Staudegger član SLS. Na vsak način postaja položaj sedaj jasnejši in bodo o tem, kako je s celo zadevo, sodili pač Trboveljčani sami, ki le predobro poznajo domače razmere in vedo za zveze tega in onega.

t— *Ponovna licitacija poštne vožnje.* Pretekli teden se je ponovno vršila v občinski hiši licitacija poštne vožnje, ki jo je zopet dobil v roke g. Miloš Rozin kot imejitelj Avto-družbe, kar je bilo že vnaprej pričakovati.

t— *Obratni rezultat pri odlegnitvi davka.* S prvim novembrom se je odtegnil rudarjem za nazaj davek, o katerem smo že poročali, in sicer druga tretjina. Šestnajstega oktobra se jim je namreč vzel v celoti, na intervencijo rudarskih zastopnikov pa se jim je vrnilo dve tretjini vsote, tako da se jim bo vzela zadnja tretjina 16. novembra in bo šele tedaj ves davek odtegnjen. Kakor smo poučeni, je rodilo to postopanje baš obratni rezultat, ker se delavci splošno jezijo nad njim, čeprav se jim je s tem izkazala usluga.

t— *Slovesna otvoritev Ljudske visoke šole.* V petek 30. oktobra se je na odborovi seji Ljudske visoke šole sklenilo, da se bo vršila slovesna otvoritev šole v nedeljo 15. t. m. Na tej seji se je soglasno odobril program in seznam rednih predavanj. Podrobnosti k otvoritvi bomo še pravočasno sporočili.

t— *Zgradba škarpe pri Narodnem domu.* V Hrastniku nasproti Narodnega doma so zaposleni delavci Ročakove tvrdke iz Trbovelj prig raditvi škarpe proti morebitnemu plazu s hriba, ki jo je treba še dodelati v izmeri 40 metrov.

Damski filc klobuki
v najmodernejših barvah se dobijo najceneje v modnem salonu
Z. Mahnič-Gorjanc
Kopitarjeva ulica štev. 1.

Norveško ribje olje (Dorsch) in **emulzijo** garantirano pristno medicinalno priporoča lekarna **Bahovec, Ljubljana,** (pri čevljarskem mostu).

Iz življenja in sveta

Nebo v novembru

V novembru solnce nadaljuje svojo pot na južno stran od ekvatorja, vendar pa ne tako hitro kakor v septembru in oktobru. 1. novembra je bilo za 14° 21' južno od ekvatorja in se oddalji v novembru od njega še za 7° 25' tako, da bo 1. decembra za 21° 46' pod njim. Dan je čedalje krajši. 1. novembra je trajal še 9 ur 53 minut, 1. decembra bo pa trajal samo še 8 ur 33 minut. Značilno za november je, da je popoldne mnogo krajše kakor dopoldne. Vzrok je neenakomerno gibanje solnca, ki doseže najvišjo točko vedno pred 12. uro našega časovnega štetja. Največja razlika je 3. novembra, ko doseže solnce najvišjo točko na nebu že ob 11. uri 37 minut 8 sekund srednjeevropskega časa. Zato je dopoldne za 45 minut 44 sekund daljše kakor popoldne. To je znan pojav teh dni. Ziutraj se razmeroma zgodaj zdani, dočim nastane zvečer kmalu tema. Solnce je do 22. novembra ob 20.36 v znamenju Škorpijona, potem pa preide v znamenje Strelca. Z zemlje vidimo solnčni premer začetkom novembra pod očesnim kotom 32' 18": ta kot naraste v novembru do 32' 30".

Luna. Glavne lunine faze bodo: zadnji krajec 8. novembra ob 16.13, mlaj 16. novembra ob 7.58, prvi krajec 23. novembra ob 3.6 in ščip ali polna luna 30. novembra ob 9.11. Luna bo od zemlje najbolj oddaljena 7. novembra ob 23. uri, ko bomo videli njen premer pod očesnim kotom 29' 36". Zemlji se najbolj približa 19. novembra ob 21. uri, ko bo znašal njen dozdevni premer 32' 35". Glede na nebesni ekvator bo lunina pot v novembru sledeča: najprej se dviga luna severno od ekvatorja in

Gospodarstvo

Vprašanje točilnih taks v Sloveniji

Statistično je dokazano, da imajo točilne takse velik vpliv na posamezne obrate. Od kar se pobirajo točilne takse, število prijav točilnih obratov stalno pada. V času od 1. januarja 1924. do 30. septembra 1925. je bilo v ljubljanski in mariborski oblasti prijavljenih 285 gostiln, 2 žganjetoča, 40 trgovin z vinom, 26 trgovin z vinom v zaprtih steklenicah, 49 trgovin z vinom in pivom v zaprtih steklenicah in 8 trgovin z žganjem v zaprtih steklenicah. V istem času pa je bilo odjavljenih 395 gostiln, 8 žganjetočev, 87 trgovin z vinom, 84 trgovin z vinom v zaprtih steklenicah, 71 trgovin z vinom in pivom v zaprtih steklenicah in 45 trgovin z žganjem v zaprtih steklenicah.

Zaradi tega je razumljivo, da so gospodarske korporacije in organizacije na zboru dne 23. oktobra 1925. soglasno zahtevale, da se ukine pobiranje točilne takse v vseh pokrajinah, v katerih se pobira trošarina na vino in žganje. Za podkrepitev te zahteve izvede Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani posebno akcijo. V ta namen je naslovila na vse gostilničarske zadruge večje število vprašanj. Odgovori na ta vprašanja naj dajo podlago nadaljni akciji za opustitev točilnih taks ali vsaj za njihovo preureditev v obsegu, ki bi vstrezala željam in potrebam točilcev pijač. Eno najvažnejših vprašanj gre za tem, ali bi interesenti za primer, da bi ukinitev točilnih taks drugače ne bila dosegljiva, pristali na alternativen predlog, da se točilne takse ukinejo, namesto njih pa poviša trošarina na vino za 15 par pri litru. S takim poviškom trošarine bi bil v Sloveniji docela krit izpad na točilnih taksah.

Važna so tudi ostala vprašanja, ki merijo na omiljenje obremenitve, da se bi ta ravnala izključno po množini potočenih pijač in na preureditev odmernega postopka, ki naj bi v izdatnejši meri omogočal sodelovanje točilcev pri odmeri takse.

Opozarjamo vse interesente na to akcijo s prošnjo da vpogledajo pri svojih zadrugah stavljena vprašanja in s svojimi podatki pripomorejo zadrugi, da bo mogla izčrpno odgovoriti na vprašanja na način, ki bo vstrezal mišljenju večino prizadetih točilcev pijač. Točni odgovori in premišljeni predlogi so predpogoj za uspešno izvedbo započete važne akcije.

Vprašanje neposrednega uvoza brazilijske kave

Kakor je znano, se s strani interesiranih uvoznikov že dalje časa povdarja potreba neposrednega uvažanja brazilijske kave, kar bi imelo za posledico znatno znižanje cen temu predmetu, ker bi odpadli sedanji posredovalni stroški, visoke carine in drugo. V to svrho bi bila potrebna trgovinska pogodba med našo državo in Brazilijo. V tem pogledu je že napravil prve korake brazilijski generalni konzul v Beogradu. Nadalje se je tudi pojavila misel ustnovitve Brazilijsko - jugoslovenske banke, ki bi pripomogla do uspešnejšega razvijanja trgovine med obema državama.

V tej zadevi je sedaj minister trgovine in industrije dr. Krajač razposlal na vse gospodarske organizacije in zbornice posebno okrožnico, v kateri zahteva odgovore glede vprašanja trgovinskih pogajanj z Brazilijo.

Razmotriva se vprašanje, ali naj oskrbuje uvoz kave kakšna zveza uvoznikov in ali naj bodo pri tem udeleženi tudi grosisti, večje tvrdke in domače banke. Nadalje je rešiti vprašanje, ali naj ima ta uvozna organizacija popolnoma zaseben ali oficijelen značaj. Ne gre pa pri tem samo za uvoz kave, temveč tudi drugega brazilijskega blaga, na drugi pa za izvoz našega blaga v Brazilijo. Glavno je seveda uvoz kave, ki se v prejšnjih količinah konzumira tako v naši kraljevini kakor sploh na Balkanu. Kakor čitamo v beograjskem časopisju, bi po nekem obstoječem načrtu oskrbovali transport iz Jugoslavije v Brazilijo in nazaj naši prekmorski parniki, ki bi v jugoslovenskih pristaniščih naložili blago za Brazilijo ter se potem vrnili s kavo. Misli se že tudi na ustanovitev posebnega sindikata. S kakšnim kapitalom naj bi se ustanovil, ni znano.

Mislimo, da se direktno uvažanje kave ne sme komplicirati tako, da bi bila kava še dražja, kakor je sedaj. V primeru sklenitve trgovinske pogodbe z Brazilijo naj ima od tega dobiček tudi konzument in ne samo uvoznik.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (2. t. m.) **Pšenica:** baška, 2 vagona 245; 5 vagonov 247.50; 5 vagonov 252.50; baška, Zenta, 2.5 vagona 247.50. **Turščica:** baška, 1 vagon 172; nova, 6 vagonov 125; srem ska, sušena, Ljubljana, 2 vagona 172; srem ska, Mitrovica, 1 vagon 152.50. **Moka:** baška, «6», 1 vagon 242. **Otrobi:** baški, 3 vagoni 112,50. Tendenca mirna.

Hmelj

Nürnberg: 31. oktobra. **Promet 80 bal. Cene so se okrepile.**

= **Seja uprave Narodne banke.** Dne 28. oktobra je imel plenum uprave Narodne banke sejo, na kateri se je sporočilo, da je finančni minister referiral ministrskemu svetu o stabilizaciji dinarja in o valutni politiki ter da je vlada odobrila njegovo delo. Po spreletem sklepu na predzadnji seji Narodne banke, da se imajo določiti načela za izvajanje stabilizacijske politike in intervencije na borzah, bo po vsej priliki razširjen dogovor, ki že obstoji med državo in Narodno banko in ki se nanaša na kupovanje ter prodajo deviz. V tem smislu naj bi se v kratkem predložil Narodni skupščini zakonski načrt.

= **Za ureditev vprašanja komorske doklade.** Trgovska zbornica v Beogradu je predložila v imenu beograjskih zbornic in Trgovsko - industrijske zbornice v Skoplju finančnemu ministru spomenico, v kateri zahteva, da se z odredbo v novem finančnem zakonu regulira vprašanje komorske doklade. V spomenici se poudarja, da je zadnje štiri in pol leta bilo to vprašanje najbolj boleča rana v organizaciji srbijanskih zbornic. Zbornice predlagajo, naj odstotek doklade določa za vsako proračunsko leto minister trgovine in industrije.

= **Oddaja vinskih trt in sadnih dreves iz državnih trtnic in drevesnic mariborske oblasti.** Prihodnjo pomlad se bodo oddajale iz državnih trtnic in drevesnic v mariborski oblasti trtne in drevesne sadike najbolj uvedenih vrst, kakor: laške grašovine, muškatnega silvanca, belega burgundca, rumenega šipona, zelena silvanca, žlahtnine in drugih cepljenih na riparijo portalis, rupostris št. 9, solonis 1616; nadalje od jablan: štajerske mošančke, renskega bobovca, baumanovke, kanadke in drugih po naslednjih cenah: cepljenke I. po 1500 Din za 1000 komadov; koreniaki I. po 250 Din, II. 75 Din 1000 komadov; ključi I. po 100, II. po 35 Din 1000 komadov; drevesa (visokodebelnata) I. po 15 Din, II. po 10 Din komad. To blago se razdeli med manj imovite posestnike, ki doprinesejo od pristojne občine tozadevno potrdilo. Eventuelni preostanek se dodeli imovitejšim posestnikom, katerim se pa zaračunajo trte in drevesa za 50% dražje. Nadalje veljajo te cene le na oddajnem mestu v dotični trtnici ali drevesnici. Za omot in dovozno železnico se zaračunajo listni stroški. Pri dodelitvi se bodo v prvi vrsti upoštevali vinogradniki in sadjarji mariborske oblasti, potem šele ostali. Naročila morajo biti kolkovana (5 Din za vlogo) ima jo se vložiti o 25. t. m. ali pri najmilhwy jo se vložiti najkasneje do 25. t. m. ali pri pristojnem srezkem ekonomu ali pa pri dotični državni trtnici, oziroma drevesnici, odnosno pri vinarskem in sadjarskem nadzorniku za mariborsko oblast v Mariboru. Po tem roku se razdelijo zaloge sorazmerno med vse upravičence in se jim dostavijo tozadevne nakaznice.

= **Zanimanje inozemcev za gozdno posestvo Šebešić v Bosni.** To je največji še nenačeti naš državni gozdni kompleks, ki ima sedem milijonov kubičnih metrov lesa, v večini hrastovine. Za te gozdove se zanima neka mednarodna skupina z Wiener Bankvereinom. Kakšno stališče bo v tem vprašanju zavzela država, zlasti glede na nacijonalizacijo, ki se zahteva tudi pri drugih velikih gozdnih posestvih in industrijah, še ni znano. Vsekakor bodo v tem pogledu uplivali tudi sklepi občnega zbora podjetja Steinbeiss, ki se bo vršil 16. t. m. v Beogradu.

= **Zanimanje za rjavo štajersko kokoš.** Svetovnoznana rjava štajerska kokoš, ki je izvrstna nosilka in da prvovrstno in najokusnejše meso ter je poleg tega produkt domače grude, pridobiva vedno več prijateljev ne le v svoji domovini, v mariborski oblasti temveč tudi po drugih oblastih naše kraljevine in celo v inozemstvu. Razveseljiv dokaz tega je, da namerava primorsko-krajiška oblast v času 14. do 16. t. m. nabaviti 90 petelinov in 240 kokoši te pasme v plemenske svrhe. Nakupovalo se bo od priznanih rejcev, ki redijo štajerske kokoši v čisti krvi. Iz tega naj povzamejo naši perutninarji važnost njihovega bodočega stvarnega rejskega dela.

= **Nadaljevanje obratovanja železarne Kranjske industrijske družbe omogočeno.** V predvčerajšnji številki smo objavili vest o preteči nevarnosti ustavitve obratovanja v železarni Kranjske industrijske družbe na Jesenicah. Kakor doznavamo, je Kranjska industrijska družba med tem že prejela potrebno potrdilo, podpisano od ministra za trgovino in industrijo dr. Krajača, ki ji omogoča nadaljnje uvažanje starega železa iz inozemstva. S tem je preteča nevarnost ustavitve dela in odpuščanja delavcev za enkrat odvrnjena.

= **Pešanje sadjarstva v naši kraljevini.** Po statističnih podatkih je ugotovljeno v našem sadjarstvu znano nazadovanje. V letu 1923. je znašalo število češpljevih dreves 56.27 milijona, v letu 1924. že samo 49.36 milijona. Število jablan je znašalo v letu 1923. 7.10 milijona v l. 1924. samo 6.34 milj. Druge vrste sadnih dreves je bilo v letu 1923. 5.40 milijona, a v letu 1924. 5.21 milijona komadov. Nazadovanje števila sadnih dreves je torej v enem letu znašalo okrog 7 in pol milijona komadov.

= **«Trgovski tovariš».** Izšla je 10. številka z naslednjo vsebino: Znanstveno obratovodstvo in industrijska psihologija (Stanislav Klinc): Vprašanje trgovskih vajencev in trgovskih šol (X. Y.); O delavnem času po trgovinah (Mih. Vulegić); Točnost (Peter Šilec): To in ono; Štirje temperamenti (P. Thieme); Društvene vesti. Uredništvo in uprava lista v Ljubljani, Gradišče 17, I.

= **«Bankarstvo».** Prejeli smo najnovejšo novembrsko številko velikega gospodarskega lista «Bankarstvo», ki vsebuje med drugim: Ljubomir St. Kosier: Kriza našeg zadrugarstva; dr. Emil Petrović - Pecija: Kriza naše poljoprivrede; dr. Franjo Pavlić: Medjunarodna štedna knjižica; M. Dj. Janković: Dva stečaja provincijalnih banaka; Ing. Konstantin Čutuković: Zlatni bilans; Mirko Al. Gavrilović: Iz oblasti osiguranja; dr. Radivoj Walter: Prinudna nagoda izvan stečaja de lege lata i de lege ferenda; dr. Marko Rašica: Njemačko bankarstvo; Milan Krešić: Sedamdesetpetgodišnjica institucije trgovačkih komora; prof. Stevo Osterman: Naš saobraćaj i naš jadranski problem; K.: Vlada T. Marković; K.: Kamenarović redivivus; dr. Mirko Kus-Nikolajev: Teorija i načela socijalizacije; M. Dj. Janković: Niški privrednici o porezu te hronike i druge aktuelne vijesti. List izhaja mesečno. Letno stane 200 D'n. Glavna administracija se nahaja v Zagrebu, Marovska 6. «Bankarstvo», ki je naš najboljši gospodarski časopis, topio priporočamo vsem interesentom.

= **Načrt češkoslovaško-madžarske sladkorne tvornice.** V Budimpešti se vrše pogajanja glede ustanovitve velike sladkorne tvornice d. d. Pogajanj se udeležujejo tudi interesenti iz Slovaške, ki bi podpisali 30 odstotkov vseh delnic v rednosti okrog treh milijonov Kč. Ti se morajo, kakor se poroča, obvezati tudi na to, da bodo izposlovali večji bančni kredit. Ta sladkorna tvornica se namerava zgraditi v okolici Sibinja.

= **Produkcija svile na Japonskem.** Po statističnih podatkih je znašala proizvodnja svilenih kokonov na Japonskem v letošnjem letu vrednost okrog 770 milijonov jenov. Napram lani se je produkcija povečala za vrednost 220 milijonov jenov.

Borze

2. novembra.

LJUBLJANA. (Prve številke povpraševanja, druge ponudbe in v oklepajih kupčijski zaključki). — **Vrednote:** investicijsko 79—82, zastavni listi Kranjske deželne 20—22, kom. zadolžnice Kranjske deželne 20—22, Celjska posojilnica 201—202, (202), Ljubljanska kreditna 225—0, Merkantilna 101—104, Praštediona 0—960, Kreditni zavod 175—185, Strojne 120—123, Vevče 120—128, Nihag 0—40, Stavbna družba 100—110, Šešir 145—0. — **Blago: les:** jelove deske (smreka in jelka), paralelne, 4 m, 20, 25 mm media 24 cm, 32, 40 mm, šir. 30 cm fco vag. nakl. post. Štajersko 0—510; jelove deske, 13 mm, 4 m, media 21 cm, fco nakl. post. Štajersko 0—540; jelove deske: 20 mm, končne, 14, 17, 20 cm šir.; 25 mm, 4 m, kon., 22, 25, 28, 30 cm šir.; 33 mm, 4 m končne, 30 cm šir.; 50 mm, 4 m končne, 30 cm šir.; fco vagon nakl. postaja Štajersko 0—450; **poljski pridelki:** pšenica: potiska, fco bačka postaja, 3 vagoni 252.50—252.50 (252.50), domača, prekm. postaja 0—275; nova, suš., fco slav. postaja, 1 vagon 160—160 (160); stara baška postaja 1 vagon 177—177, (177); ajda, fco Beltinci 0—270; proso, fco prekm. postaja 0—220; rž, fco prekm postaja 0—210; krompir: prekm. postaja 0—76.50, štajerska postaja 0—80; kostanj jedilni, štajerska postaja 0—300; laneno seme, fco Ljubljana 500—0; laneno olje, fco Ljubljana 1600—0; ježice prvovrstne, fco nakl. postaja 200—0; seno: sladko, fco štaj. post. 0—80, kislo, fco štaj. postaja 0—60.

ZAGREB. Bančne vrednote so se v manjši meri iskale po cenejših tečajih. Promet je bil minimalen. Eskomptna je bila zaključena po 125, Hipo po 72, Praštediona, Jugo in Srpska so zabeležile po en zaključek po nespremenjenih tečajih. Pri industrijskih papirjih je bilo nekaj zanimanja za delnice Gutmanna, ki so porasle od 385 na 395. Od dane sta Union in Osješka ljevaonica premeščeni v kuliso. Pri državnih papirjih je bilo večje zanimanje za investicijsko in agrarne, ki se od danes svobodno trgujejo v kuliso. V investicijskem je bilo več zaključkov po 79—81. Agrarne so se v početku sestanka zaključevale po 53, dočim se je proti koncu ponujalo blago po 49.50. Vojna škoda je pri slabem prometu obdržala petkovo višino. Promptno blago se je trgovalo po 332—333. Za ultimo decembra se je ponujalo blago po 340. — **Dinar** je ostal v Curihu na sobotni višini. Neznatna razlika tečaja na dunajski borzi se je odrazila v Zagrebu kjer so devize neznatno poskočile. Narodni banki, ki je začela ponujati blago v posameznih čekih, so se pridružili zasebniki z nižjimi cenami, tako da je proti koncu tendenca nekoliko oslabela. Skupni promet je znašal 7.5 miljona dinarjev. Notirale so **devize:** Amsterdam 2270—2290, Dunaj 791.8—801.8 Berlin 1340—1350, Italija izplačilo 272 in sedem osmink — 274 in sedem osmink, Newyork kabel 56.3—56.9, ček 56.1—56.7, Pariz 237—241, Praga 166 in pet osmink — 168 in pet osmink, Švica 1085.5—1093.5, **valute:** lire 220.8—223.2; **efekti:** bančni: Litorale 50—56, Eskomptna 124—126, Poljodjelska 20—21, Kreditna Zagreb 130—134, Hipo 71.5—72, Jugo 110—111, Ljubljanska kreditna 220—225, Obrtna 87—90, Praštediona 960—965, Slavenska 49—50, Srpska 144—146, Narodna 4200; Industrijski Eksploatacija 53—54, Dubrovačka 500—550, Isis 65—70, Gutmann 390—400, Slaveks 140—150, Trbovlje 330—335, Union 410—430, Vevče 120—0; državni: investicijsko 80—81 agrarne 48.5—49, Vojna škoda, promptna 331—332, za november 332—334.5, za december 336—340.

BEOGRAD. **Devize:** Amsterdam 2276 2279, Dunaj 796.5—797, Budimpešta 793—794, Bukarešta 26.5—26.9, Italija 223.5—223.9, London 273.5—273 in pet osmink, Newyork 56.4—56.47, Pariz 237.5—238.3, Praga 167.6—167.7, Švica 1088—1089.

CURIH. Beograd 9.20, Berlin 123.60, Newyork 519, London 25.145, Pariz 21.80, Milan 20.35, Praga 15.375, Budimpešta 0.00727, Bukarešta 2.475, Sofija 3.75, Varšava 85, Dunaj 73.125.

TRST. Po ministrski odredbi ostanejo borze radi državnih praznikov danes, jutri in pojutrišnjem zaprte.

DUNAJ. Beograd 12.5475 — 12.5875, Berlin 168.69 — 169.19, Budimpešta 99.20 do 99.50, Bukarešta 3.36 — 3.38, London 34.3175 — 34.4175, Milan 28.01 — 28.13, Newyork 708.05 — 710.55, Pariz 29.75 do 29.91, Praga 20.985 — 21.065, Varšava 117.10 — 117.60, Curih 135.45 — 136.95, Sofija 5.12 — 5.16; dinarji 12.51 — 12.57.

BERLIN. Beograd 7.43, Newyork 4.195, Praga 12.425, Curih 80.80, Milan 16.60.

LONDON (Opoldne) Beograd 273, Newyork 484.45, Italija 122.5, Dunaj 34.37, Švica 25.15.

Sokol

Sokol Ljubljana II. priredi v nedeljo 8. novembra ob 8. uri zvečer v veliki dvorani Narodnega doma telovadno akademijo, pri kateri nastopijo vsi društveni oddelki. Na sporedu so proste vaje članov in članic za VIII. vsesokolski zlet v Pragi in posebne točke, s katerimi nastopi Sokol II. v Pragi. Po akademiji se vrši zabava in ples. Svira godba dravske divizije. K mnogoštevilni udeležbi vabi napredno in Sokolstvu naklonjeno občinstvo — odbor Sokola II. Zdravo!

Sport

Ilirija : Primorje 3 : 2

Docela realen rezultat.

Nedeljska prvenstvena tekma Ilirija : Primorje, je pokazala, da je — četudi nezasluženo — ljubljanski «derby». Vršila se je na igrišču S. K. Ilirije ob izrednih okoliščinah: lepem vremenu in še lepšem številu publike, ki se je menda kar dogovorjeno koncentrirala v dva tabora. Na eni strani pristaši in «skibici» Primorja, na drugi «drukerji» Ilirije. No, bojaželjna publika, ki je sama vstvarjala napeto atmosfero, ni včeraj prišla na svoj račun, zakaj tekma ni bila na posebnem nivoju, izostalo pa je tudi običajno deževanje golov. Publika je bila precej glasna, iritirala je kolikor toliko sodnika in igralce.

Tekma se je pričela ob 15. pod vodstvom sodnika g. Kramaršiča, kateremu sta se pred stavili sledeči moštvi:

Ilirija: Miklavčič-Herman, Beltram-dr. Tavčar, Gabe, Lado-Zupančič I., Poduje, Oman, Doberlet, Kreč.

Primorje: Erman I.-Slamič, Jančigaj-Zemljak, Buljević, Gaberščik-Čamernik, Erman II, Galešić, Pišek.

Tekma je končala s precejšnjim iznenadenjem. Primorje je bilo zadnje čase v prav šibki formi, nasprotno je Ilirija zadnjič z lahkoto obvladala mariborski Rapid in so jo zato splošno smatrali za favorita. Toda prišlo je drugače. Ilirija je včeraj odrekla in je bila mnogo izpod svoje običajne forme. To velja predvsem za napadalni kvintet, ki je z izjemo Kreča na levm krilu in Doberleta popolnoma odpovedal. Nenavadno mlačno je igral Poduje in skoraj ga ni bilo spoznati. Omana je vzel na «piko» Zemljak ter ga skrbno pokrival. Zato je imel Kreč večkrat priliko za beg, kar je tudi spretno izkoristil. Ugajal je tudi Doberlet s svojo energično igro. Krilska vrsta Ilirije je bila z izjemo indisponiranega Gabeta na mestu. Pohvalo zasluži Beltram, ki je imel opraviti težak posel, kajti njegov tovariš, ga je pustil dostikrat na cedilu, vratarja Miklavčiča pa v strahu. Novi branilec Herman ima precejšen start, odbojni udarec pa mu je nečist. Vratar Miklavčič je zadovoljivo rešil svojo nalogo, proti obem golom pa je bil brez moči.

Primorje se je po zadnjih svojih neuspehih znatno rehabitiralo z včerajšnjim častnim rezultatom, ki je docela realen. Moštvo je bilo kot prerojeno, vsak mož na svojem mestu. Defenzivna igra Primorjašev je bila sijajna in sta bili včeraj tako krilska vrsta kot obramba popolnoma na mestu. Sicer je Zemljak puščal Kreču svobodno pot, zato pa je izvrstno kril notranji trio, pri čemer mu je dobro pomagal Buljević, čigar razdiralna taktika je vedno povzročila zmedo v forvardu Ilirije. Junak dneva je bil Erman I., ki je branil svoje svetišče v kolosalni maniri in z nenavadno požrtvovalnostjo. Njemu gre v prvi vrsti zasluga na častnem rezultatu. Napad Primorja ni pokazal mnogo. Dober je bil le Erman, vendar njegovi sporadični prodori niso uspeli. Vsi drugi so pokazali premalo odločnosti. Birsa je sicer dober branilec, toda slab napadalec. Bolje bi bilo, da se preizkusi med krilci.

Tekma je bila ves čas popolnoma odprta, le v zadnjih fazah igre je bila Ilirija absolutno nadmočna in se je moralo Primorje omejiti na obrambo.

Koti 8 : 3 za Ilirijo.

Sodnik g. Kramaršič je bil prešibek in je s tem oškodoval obe stranki.

Druge nedeljske nogometne tekme

LJUBLJANA: Slovan : Svoboda 6 : 0, Jadran : Slavija 3 : 0. Slavija ni nastopila. Slovan je zmagal z lahkoto.

MARIBOR: ISSK. Maribor : Svoboda 5 : 1. Prvenstvena tekma, v kateri si je Maribor brez posebnega napora priboril dve točki. Srednji krilec Stauber je pri tej tekmi nastopil stotič za Maribor in dobil zato od kluba priznalno darilce. Edini gol za Svobodo je padel iz enajstmetrovke, ki pa je bila nepravilno prisojena. Sodnik g. Nemec.

PTUJ: Merkur (Maribor) : Ptuj 7 : 3.

ZAGREB: Gradjanski : Croatia 5 : 1 (2 : 0). Prvenstvena tekma, v kateri je odigral Gradjanski eno najslabših iger v letošnjem prvenstvenem boju. Croatia je igrala samo z 8 igralci. Zmaga Gradjanskega je tem manj pomembna, ker si je dva gola ustrelila Croatia sama. Drugo polovico je igral Gradjanski ves čas v kazenskem prostoru nasprotnika in vendar dosegel samo en gol. Slabo igro bivšega prvaka je pripisati neprestanemu menjavanju postave.

BEOGRAD: Prvenstvene tekme: BSK. : Šumadija 4 : 0, Soko : Jedinstvo 2 : 1.

SUBOTICA: Sand : Kula 5 : 0.

SOMBOR: Bačka : Somborski Sport 2 : 1

OSIJEK: Slavija : OSK. 4 : 0.

NOVI SAD: Jugoslavija (Beograd) : Vojvodina 7 : 0 (4 : 0), Jugoslavija : NAK. 5 : 0 (4 : 0).

DUNAJ: Nedeljske prvenstvene tekme so povzročile v tabeli velike spremembe. Slovan se je pomaknil zopet na II. mesto in ima sedaj z vodilnimi Amateurji enako število točk ter samo slabšo diferenco golov. Sportklub je padel iz II. na VI. mesto. Tudi Vienna se je morala umakniti Admiri in WAC. D lače je padel tudi Rapid, ki se mora sedaj zadovoljiti z IX. mestom. V nastopnem rezultati: WAC : Rapid 2 : 1, Hakoah : Simmering 6 : 3 (2 : 1), Slovan : Floridsdorfer A. C. 5 : 0 (3 : 0), Admira : Sportklub 2 : 0 (2 : 0). V II. neamaterski ligi je porazil WAF moštvo Vorwärts 06 s 3 : 1 (0 : 0).

PRAGA: Prvenstvene tekme: Sparta : Cechie Karlin 3 : 3 (1 : 2), Slavia : ČAFK 4 : 1 (2 : 1), Viktoria Žižkov : Meteor VIII 7 : 0 (3 : 0).

BRATISLAVA: Amateure (Dunaj) : Ligeti 4 : 1 (3 : 0).

KRAKOV: Švedska : Poljska 6 : 2 (6 : 1).

PARIZ: Pariz : Barcelona 2 : 3 (0 : 1).

BRUSELJ: London : Bruselj 3 : 2 (2 : 1).

Hazena zagrebškega ASK v Mariboru

ASK : ISSK Maribor 15 : 3 (8 : 3).

V nedeljo je gostovala v Mariboru hazenska družina ASK iz Zagreba, to je ona, ki je nastopila — z dvema izjemama — v Ljubljani kot reprezentanca Zagreba. Bilo je malo drzno od Mariborčank, da so pozvale na mejdan to močno zagrebško družino, zato pa je tem bolj presenetil razmeroma ugoden rezultat. Seveda pa je treba priznati, da so Zagrebčanke igrale precej ležerno in da zlasti niso pokazale tempa, s katerim se sicer odlikujejo, in da je v mariborski družini nastopila znana reprezentančna vratarica Cimpermanova.

Med Zagrebčankami, ki so se pokazale kot izbalansirana celota, se je pred vsem odlikoval napadalni trio s popularno Koko Tomljenovićevo na čelu. Kakor vedno so vzbujale Zagrebčanke tudi v Mariboru občudovanje s svojim sigurnim lovenjem in podajanjem žoge ter ostrim streljanjem na gol. V družini Maribora je bila najboljša Cimpermanova kot vratarica, ki je bila sprva sicer malo nesigurna, a je v II. polčasu branila naravnost v briljantnem stilu in obvarovala Maribor večjega poraza. Od ostalega tima sta zadovoljili obe krili in branilka; napad je izvedel par lepih akcij, a navadno so se vsi napadi izjalovili radi odlične zagrebške obrambe. Mariborski trio kombinira zelo netočno in še ni harmonično vigran. Tudi prigovarjanje sodniku naj prizadeta igralka opusti.

Sodil je dobro g. Marjanović iz Zagreba.

Nogometno tekmo Jugoslavija : Italija ki se vrši v sredo v Padovi, bo sodil dunajski sodnik Braun. Naši nogometaši so se odpeljali v Italijo včeraj z brzovlakom, ki odhaja iz Ljubljane opoldne.

Sportni razstavni odbor sklicuje svojo zadnjo sejo danes, ob 6. uri. Vrši se ob vsaki udeležbi, ker zadnja ni bila sklepčna. Seja bo v damskem salonu kavarne Emona, ter so vabljeni vsi gg. odborniki in referenti. Dnevni red: obračun in zaključek delovanja odbora.

ASK. Primorje, kolesarska sekcija. Danes v torek 3. novembra važen sestanek v restavraciji Zvezda ob 20. Udeležba obvezna. Načelnik.

Plenarna seja S. K. Ilirije se vrši danes ob 20. v damskem salonu kavarne Emona. Ob pol 20. se vrši istotam finančna seja.

LLAP. Seja tehničnega odbora se sklicuje v torek dne 3. t. m. ob pol 19. uri na stanovanju gospoda Sancina, Erjavčeva c. 24, vsled obolelosti g. Sancina.

LHP. (Službeno.) Seja upr. odb. danes ob 7. uri v kavarni Emona. V svrho žrebanja terminov za mladinske pokalne tekme vabljeni k seji delegati klubov. — Predsednik.

Veliko francosko delo
„Les demi-vierges“
(Pol device)
pride.
Kino «Ideal»

VI BODETE VEROVALI!

da eden par nogavic z žigom in znamko (rdečo, modro ali zlato) ss-a 19

„ključ“

traja kakor štirje pari drugih, ako kupite eden par. Dobivajo se v vseh prodajalnah.

Vremensko poročilo

Ljubljana, 2 novembra 1925. — Ljubljana, 306 m nad morjem

Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblačno 0—10	Padavine mm
Ljubljana	7.	765·4	7·8	sev. vzh.	obl.	
Ljubljana	14.	764·9	9·2	"	"	
Ljubljana	21.	765·0	8·4	"	"	
Zagreb	7.	765·0	9·0	vzhod	jas.	
Beograd	7.	765·5	9·0	"	"	
Dunaj	7.					
Praga	7.	763·7	8·0	"	obl.	
Inomost	7.					

Solnce vzhaja ob 6·36, zahaja ob 16·51, luna vzhaja ob 16·28, zahaja ob 5·54.
Barometer nižji, temperatura nizka

Dunajska vremenska napoved za torek: V južnih Alpah večinoma oblačno, mestoma deževno.

Novomeško pismo

Novo mesto, 28. oktobra.

Odkar so se duhovi, razburjeni ob priliki razdružitve «Čitalnice» pomirili in je postal «Sokol» gospodar v bivših čitalniških prostorih, je opažati živahno gibanje tukajšnjih kulturnih organizacij in naravnost tekmovanje v delu med njimi. V «Sokolskem domu» so zasedeni vsak večer vsi društveni prostori po različnih organizacijah, kjer se vrše seje, vaje za gledališke predstave, se poje in igra ter izdelujejo delovni programi za zimsko dobo.

Pred kratkim se je sestalo okrog 60 pevcev in pevk, ki so osnovali pod okriljem «Glasbene Matice» pevski zbor. Načeljuje mu g. sodni nadsvetnik Kozina, v g. strokovnem učitelju Pušu pa ima zbor spretnega in mnogo obetajočega pevovodjo. Redne pevske vaje so se že pričele in je pričakovati, da še naraste število sodelujočih.

Vzporedno s pevskim zborom se pripravlja ustanovitev večjega orkestra pod vodstvom našega Miška. Potreba po dobri godbi se je često pokazala v zadnjem času ob različnih prilikah in če se posreči Mišku spraviti orkester do zime na oder, mu bomo prav od srca hvaležni.

Vršijo se vaje za 3 gledališke predstave. Podmladek «Rdečega križa» je priredil v soboto komedijo «Zora, dan, noč». «Jugoslovenska Matica» nastopi začetkom prihodnjega meseca s «Hamletom», čisti dobiček je namenjen revnim dijakom tukajšnje gimnazije. Konstituiral se je v «Sokolu» dramatski odsek, ki ima na repertoarju za zimsko dobo celo vrsto dobrih iger. Prvič se nam predstavi z dramo »Bratje sv. Bernarda« sredi novembra. Veselimo se že dolgih zimskih večerov, preko katerih nam bodo pomogli naši požrtvovalni diletantje.

Novomeška sokolska župa ima ob nedeljah tekočega in prihodnjega meseca svoj župni vaditeljski tečaj. Udeležba na tem tečaju od strani v župi včlanjenih društev je prav pičla. Ne razumemo naših sokolskih funkcijonarjev izunaj na deželi, ki kažejo prav malo umevanja za to prireditev in ne znajo izkoristiti ugodne prilike, ki se jim nudi tu za vzgojo lastnih vaditeljev. Težko bodo dala malomarna društva na župnem občnem zboru odgovor za to svojo odsotnost. Tako se končno tudi ne poplača predavateljem trud za njih delo in požrtvovalnost!

«Orjuna» dela tiho in vztrajno. Vendar bi bilo želeti od nje, kot borbene organizacije več agresivnosti. Saj je pri nas toliko hvaležnega dela za njo.

Gimnazijci naprednega mišljenja se prav živahno gibljejo. Opaža se, kolikega pomena je, če najdejo učenci vsaj pri nekaterih svojih profesorjih moralno podporo pri organizacijskem delu. Njih napredna organizacija «Prosveta» je priredila preteklo šolsko leto mnogo predavanj in sestankov. Posebno razveseljivo je letos njihovo zanimanje za Sokolstvo. Osnovala se je sokolska sekcija «Prosvete», ki naj propagira sokolsko idejo med člani. Njihova želja po posebni dijaški sokolski letovadbi pa kaže, da večina njih ne razumeva prav sokolskih načel. Tej želji «Prosvetašev» seveda vaditeljski zbor novomeškega «Sokola» ni ugodil.

Kar se tiče delovanja jugoslovensko orijentiranih političnih strank v našem mestu, vlada pri teh skoroda mrtvilo. Nujno potrebno bi bilo nepretrgano sistematično strankarsko-politično delo na Dolenjskem, a ne šele tik pred volitvami. Ali bi ne kazalo sklicati redne tedenske sestanke SDS., na katerih bi se razpravljalo o aktuelnih političnih zadevah ter se izbralo nekaj predavateljev, ki bi priredili zunaj na deželi politična predavanja? Naša centrala v Ljubljani ne zmore tega dela tako lahko, dočim bi se lažje organiziralo sistematično delo iz središča Dolenjske.

Razvedrila in zabave se najde kot drugje tudi pri nas na različnih krajih. Zbirajo se stalno kegljaške družbe, predvsem uradniki, na kegljišču pri «Štemburju» in pri «Mur nu», kjer bo po zimi tudi zakurjeno kegljišče. — Naše mesto se postavlja lahko tudi z lepim številom gospodov, ki jim je lov prav ljuba zabava, posebno ob nedeljah. Preteklo nedeljo je pohitela zopet večja lovska družba v gozdove in se vrnila s precejšnjim plenom. Med onimi srečniki, ki so bili deležni plena, je tudi «Muhca», ki je dobil zajca, «Miško» pa je celo zadel lisjaka. Eden gospodov lovcev, kateremu se je to že večkrat pripodilo, pa je ustrelil velikanskega kozla. Ta dogodek je spravil celo lovsko družbo v najboljšo voljo. Sklenili so baje v tem razpoloženju, da ustanovijo v Novem mestu podružnico lovskega društva. — Da ne manjkajo tudi v dolenjski prestolici plesne vaje in še celo «Elitne» se ni čuditi, saj je Novo mesto blizu Ljubljane, od koder črpajo naši plesalci umetnost letošnjih modernih plesov. — Ponoči si seveda nekateri ljudje tudi iščejo primerno zabavo. Vedno se najde kaka krokarska družba, ki ogroža hočni mir ali skuša zgodaj zjutraj nadomestiti budilko. Očividno ti ljudje ne poznajo «Prügelpatenta» ali ga pa ne marajo poznati. Sicer pa niso to nevarni ljudje in naj jim bo oproščeno!

Zunanje lice mesta kaže v zadnjem času precejšen napredek. Občinski odbor je dal pomnožiti število luči v mestu, dal popraviti most čez Krko in postaviti tam več svetilk. Izvršil je še več drugih popravil in olepšav v mestu. Že dolgoleten načrt, da se spremeni krasni «Ragov log» v mestni park, kamor se naj zatekajo meščani in ki bi lahko postal privlačna sila tujcev — letoviščarjev, je še vedno le načrt, primanjkuje denarja, ki bi ga pa bilo treba za izvedbo tega načrta prav veliko. — Fotograf Dolenc iz Kandije si je omislil od mostu čez Krko reklamno izložbo z več zelo čedno izdelanimi povečanimi slikami. — Izložbe trgovin, osobito one v bližini rotovža so prav okusno in bogato opremljene, zvečer razkošno razsvetljene.

«Lukežev sejem» je bil osobito od strani kmetskega ljudstva izvanredno dobro obiskan in se je sklenilo mnogo kupčij. Kmetje so že po večini spravili svoje pridelke pod streho, del teh pa že vnovčili. Zelo dober obisk kmetov na sejmu in veliko število sklenjenih kupčij je znak, da je letošnja letina na Dolenjskem vendar precej dobro izpadla.

Trgatve na Trški gori so se že končale. Količina vina bo večja kot lani, kvaliteta pa morda slabša. Meščani so pridno pohiteli v večjem številu obiskat znance — vinogradnike. Tudi gg. avskultantje niso izostali in se pripravljajo že zopet na pohod, ko odvre v Windischerjevem vinogradu mošt. Vsaj mala sprememba za nje po trudalpolnem delu sredi zapršenih aktov!

Vreme je sedaj še precej lepo, vendar postaja zvečer občutno hladno, tako, da pošče vsakdo rad kak topel kotiček. Kdor nima smisla za delo v «Sokolskem domu» ali ne najde razvedrila drugje, se zatečo v gostilno, kjer najde vsak večer v kotu blizu tople peči družbo starih «purgerjev», ki radi pripovedujejo o časih, ko je po Novem mestu še paradirala meščanska garda ali pa, ko je po Krki strašil krokodil.

Dasi so ljudje tu prijazni in je tudi v gmotnem oziru bivanje v Novem mestu ugodno, vendar se naši Štajerci težko aklimatizirajo tukaj. Tiha želja vleče vedno naše srce na zeleno Štajersko in v vsej otožnosti se spominjamo preveselih dni, preživelih tam v krogu tako živahno-temperamentnih in agilnih svojih ožjih rojakov. Težko je pač potlačiti ta nam Slovencem še vedno tako vkoreninjeni lokalni patriotizem!

Popotnik, ki potuješ po lepi Dolenjski, oglasi se večkrat v dolenjski metropoli! Ta kraj je za spoznavanje ljudi, njih lastnosti, značajev, šeg in običajev zelo pripraven. Če se pa želiš podrobneje informirati o tukajšnjih razmerah ali te morda celo zanima, kaj so v nedeljo obedovali pri «županovih», ti povem naslov, kje to vse zveš.

Dr. M.

FERAUDY?

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5·—.

Ženitve, dopisovanje ter oglasi strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1·—. Najmanjši znesek Din 10·—.

Obrt

Štampiljke
vseh vrst in vse potrebščine za izdelovanje in prodajo tvrdka S. Petan, Maribor, Aleksandrova cesta št. 43, dvorišče. 497

Mesarija
na prometnem kraju se vzame v najem. Dopise prosim na podružnico «Jutra» v Mariboru pod «Mesar». 27884

Samo 200 Din
računa za delo za lepo izgotovljeno obleko krojač Beštele v Ljubljani, Dalmatinova 3. 27956

Pouk

Cenjenim damam
naznanjam, da otvorim začetkom novembra nove učne tečaje za izdelovanje damskih klobukov za lastno rabo. Vpisovanje in pojasnila dnevno od 10.—1. ure popoldne v modnem salonu A. Vivod - Mozetič, Ljubljana, Pred škofijo 21, II. nadstr. 27869

Pouk v nemščini
daje učiteljica. Naslov v upravi «Jutra». 27908

Francoščino
temeljito poučuje učiteljica. Naslov pove uprava «Jutra» 27909

Službe
(dobe)

Mehanik
se sprejme takoj kot nadzornik oddelka tovarne. — Prosto stanovanje, plača po dogovoru. Ponudbe s spričevali na Tovarno vžigalic Ruše pri Mariboru. 27885

Prodajalko
izvežbano v papirni stroki sprejme trgovina Iv. Bonač 27795

Agencija «Planeta»
v Beogradu, Terazije št. 6 preskrbi najhitrejše službe moškemu in ženskemu osoblju vseh strok, išdaja stanovanja, lokale, delavnice, sprejema zastopstva, komisije, kupuje in prodaja nepremičnine, daje vsakovrstne informacije in hitro rešuje posle pri administrativnih, vojaških in konzularnih oblastih. 27716

Kuharica
večja popolnoma samostojne kuhe, poštena in pridna, ki ima veselje do otrok in bi opravljala tudi druga gospodinjska dela se išče za Ljubljano k boljši rodbini. Starost do 35 let. Nastop po dogovoru. Služba stalna. Ponudbe pod znakom «1890» na upravo «Jutra» 27896

Čevljar, pomočnik
se sprejme za raznovrstna dela. Hrana in stanovanje v hiši. Plača po dogovoru. Negro Alojzij, Ljubno, p. Polnart, Gorenjsko. 27596

Strokovnjak
za napravo oblike za vlivanje kemičnih snovi proti dobri nagradi naj se javi v upravi «Jutra» pod šifro «Forma». 27554

2000 Din mesečno
in procente dobi perfektna frizerka in manikirka. — Dopise na naslov: Kummerkramer, Sombor, Banat. 27688

Mizar, vajenca
z vso oskrbo sprejme Slejko, Zg. Šiška štev. 82, Ljubljana. 27902

Samostojna natakarica
s kavcijo se sprejme. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Zanesljiva 13945». 27932

Kuharica
dobra in snažna, ki razume vsa gospodinjska dela in je dobra in skrbna gospodinja se sprejme takoj v boljšo bišo k družini 5 oseb. Starost do 35 let. — Ozira se samo na dela zmožne in dostojne osebe. Plača 300—400 Din. Naslov v upravi «Jutra». 27924

Potnika
dobro vpeljanega posebno na Štajerskem sprejme manufakturna tvrdka. — Ponudbe pod «Marljiv 13745» na upravo «Jutra». 27676

Kinooperater
zanesljiv, za potovalni kino se išče. — Naslov pove uprava «Jutra». 27912

Kuharica
perfektna, snažna in varčna se sprejme v večjo trgovsko hišo na deželi. — Vešča mora biti tudi vrtnarstva. Plača 500 Din mesečno. Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Štev. 222». 27930

Žagovodja
vsestransko verziran v lesni industriji in za parketno tovarno se sprejme. — Le zmožni reflektanti naj pošljejo ponudbe s prepisi spričeval prejšnjega službovanja in zahtevo plače na upravo «Jutra» pod znakom «Žagovodja». 27918

Sobarica
po možnosti z znanjem nemškega jezika se sprejme. Nastop takoj. — Vpraša se pri inš. Viktorju Accettu, Tabor 2. 27901

Vrtnar, vajenca
sprejme I. Bizovičar, vrtnarsko podjetje, Trnovo, Ljubljana. 27967

Visok zaslužek
dosežejo agilne osebe pri razprodaju predmetov, ki se potrebujejo v vsaki hiši. Naslov poslati pod znakom «Zaslužek» na upr. «Jutra» 27958

Postrežnica
ki zna kuhati se sprejme v Rožni dolini, pot V. št. 35. 27952

Iščem hlapca
k zanesljivim konjem, ki je vajen upravljati les. Nastop takoj. Plača po dogovoru. Jurij Ferenc, Tybovlje. 27948

Službe
(išče)

Skladiščnik
trezen in zanesljiv, mlajša moč želi premeniti službo. Gre tudi na deželo k večjemu podjetju. Dopise na upravo «Jutra» pod znakom «Skladiščnik 25». 27865

Prodajalka
starejša moč, izurjena v knjigarniški stroki želi spremeniti mesto. Gre tudi za blagajničarko. Ponudbe pod «St. 855» na upr. «Jutra». 27739

Klobučar, pomočnik
išče službe. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod inseratno št. 27910. 27910

Gospodična
vešča vseh pisarniških del, nemščine in srbohrvaščine želi primernega mesta. Pomagala bi tudi v trgovini. Naslov na upravo «Jutra» pod «Zanesljiva 2625». 27950

Starejša gospodična
solidna, z dobrimi spričevali, dvajsetletno trgovsko prakso mešane stroke, vešča tudi nekaj gospodinjstva, šivanja in krojenja želi primernega mesta. — Gre tudi k otrokom ali v pomoč gospodinji. Službo bi lahko nastopila s 15. novembrom. Cenjene ponudbe na upr. «Jutra» pod šifro «A. R. 22/I». 27464

Mlad trg. pomočnik
priden in pošten, izvežban v trgovini mešane stroke išče službe. Najraje v mestu. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod ogl. št. 27963

Gospodična
trgovsko naobražena, z meščansko in trgovsko šolo želi mesta v kaki trgovini kot pomočnica. Na zahtevo vloži tudi kavcijo. Cenjene dopise pod šifro «Zanesljiva 13927» na upr. «Jutra». 27915

Kot gospodinja
želim vstopiti k starejšemu gospodu, event. v stalno službo. Ponudbe prosim na upravo «Jutra» pod znakom «Mlada vdova». 27936

Knjigovodja
perfekten bilancist, nastopi primerno mesto proti mesečni plači 1750 Din. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Prvovrstna moč 13930» 27944

GOSPODIČNA
zmožna vseh pisarniških del išče službo, gre tudi na deželo. Sprejme tudi mesto blagajničarke ali pa prodajalke. Ponudbe na upravo »Jutra« pod znako »Marljiva 1925.«

Prodajalka
vešča mešane stroke, pridna in poštena, želi mesto spremeniti. Gre v mesto ali na deželo. — Naslov pove uprava «Jutra». 27692

Prodam

Tapetni papir
za sobe in izložbe priporoča M. Tičar Ljubljana 886

PREMOG — ČEBIN
Wolfova 1/II. Telefon: 56. 481/I

Werthelm blagajne
in jeklene denarne omare za vzidanje priporoča Ljubljanska komercijalna družba Ljubljana Bleiweisova št. 18 219

Nov «Ford» avto
garantirano izvrsten se pr. zelo nizki ceni proda. — Ogleda se za od 2.—3. popoldne pri Kuharju za Bežigradom 6 27887

Elegantna spalnica
iz hrastovega lesa masivna, politirana, obstoječa iz 2 postelj, 2 nočnih omaric, 2 velikih omar za obleko, 1 za perilo, tridelne pihe in 2 svetilnih stojal se proda za 9000 Din. Naslov pove uprava «Jutra». 27829

Dražba
sobne opravo, servisov, skunka-boe i. dr. predmetov se vrši 4. t. m. ob 1/9. uri dopoldan v skladišču tvrdke Mathian na Dunajski cesti. 27971

Javna dražba.
V torek 3. novembra ob 2. uri popoldne se bo prodala spalna oprava, obstoječa iz 2 omar, 2 postelj, 2 nočnih omaric in kankurzne mase Sleiko, v mizarski delavnici na dvorišču, Trnovski pristan 4. 27908

Salonska obleka
dobro ohranjena se proda. Naslov pove uprava «Jutra» 27914

Moška zim. suknja
1 jopa za 15letno deklico in oljnati sliki naprodaj. Naslov pove uprava «Jutra» 27907

Stelaža in pult
za špecerijsko trgovino se proda. Naslov pove uprava «Jutra» 27659

Otroška posteljica
(kompletna) dobro ohranjena se ugodno proda na Bregu 2/II, desno. 27922

Zimska suknja
za 16—18letnega dečka se proda za 400 Din. Naslov v upravi «Jutra». 27905

Stelaže in pult
za špecerijsko trgovino takoj naprodaj na Valvazorjevem trgu 7/III, levo — nasproti Križevn. cerkve. 27916

Ugodno naprodaj:
obleke, čevlji, plašči, 4 fotelji in lesena stena. — Pojasnila se dobe: Stara pot 1/I, vrata 3. 27906

Žaket
modne hlače, polcilinder — novo — se zelo ugodno proda. Naslov pove uprava «Jutra». 27937

Auto
novi «Ford», garantirano izvrsten se po zelo nizki ceni proda. Ogleda se ga od 2.—3. popoldne pri Kuharju za Bežigradom št. 6. 27887

Benečanski lestenec
poceni naprodaj. Naslov v upravi «Jutra». 27961

4 lončene peči
dobro ohranjene se prodajo. Ogleda se lahko v hiši na Erjavčevi cesti štev. 21/I. 27949

Kupim

Vsakovrstno
zlato kupuje
po najvišjih cenah
Černe, juvelir
Ljubljana, Wolfova ulica 8 493

Avto
2—4 sedežen, v dobrem stanju se kupi. Ponudbe z navedbo znamke in HP na upravo «Jutra» pod znakom «Avto 13863». 27809

Solne vreče
se kupijo v vsaki množini. Ponudbe z navedbo cene in množine pod «Solne vreče» na upravo «Jutra» 27720

Železno peč
majhno (najraje Phoebus) kupim. — Ponuditi: Čebin, Wolfova 1/II. 27970

Orehe
suhe hruške tepke in maslance ter ješčice kupuje stalno po najvišji ceni tvrdka Peter Šetina, Radeče pri Zidanem mostu. 27718

Auto
v dobrem stanju, s 4 sedeži, kupim. Ponudbe z navedbo znamke in cene na upravo «Jutra» pod «Auto pripraven za potnike». 27939

Elevator
transportna litna priprava se kupi. Ponudbe na upr. «Jutra» pod šifro «Mlinl». 27954

Pridelki

Zdravo čebulo
nudi proti takojšnji dobavi po 160 Din Josip Lah, Moškanjci. 27784

Jabolka
najboljša namizna razpošilja v vsaki množini tvrdka Peter Šetina, Radeče pri Zidanem mostu. — Istotam se sprejme tudi učenec. 27714

Posest

Kmečka posestva
manjša in večja gostilniške in trgovske hiše, mline, žage, gozdove itd. za svoje interesente, iščem — Agrarni bureau, dipl. agr. Jamnik, Ljubljana, Selenburgova 7, I. nasproti glavne pošte. 835

Posestvo
v najprometnejšem kraju na Štajerskem, obstoječe iz enonadstropne hiše z gostilno, trgovino in klječavničarstvom, vse lepo urejeno, se proda. Zraven hiše je zelenjadni vrt, 6 oralov travnikov in njiv ter dva orala gozda. Vsled pomanjkanja potrebnega kapitala se proda za vsako ceno. — Naslov pove uprava «Jutra» 27622

Stavbišče
ob Dunajski cesti, nasproti pekovskemu krišu, obsežno 2 ha se po nizki ceni proda. Informacije daje P. Keršič, Gosposvetska 4. 27633

Nova hiša
v Ljubljani, 2 stanovanji, 10 arov lepega vrta, ugodno naprodaj. Naslov v upr. «Jutra». 26872

V Ljubljani
ali najbližji okolici kupim hišo, vilo, event. trgovsko hišo s takoj prostim stanovanjem. Ponudbe s točnim popisom objekta je poslati pod «Denar takoj» na upr. «Jutra». 27854

Na večjem posestvu
v neposredni bližini Celja se sprejme družina 2—3 oseb za majerje, dve osebi pa za vinčarja. Prednost imajo le večji in marljivi ljudje z dobrimi spričevali. — Ponudbe na podružnico «Jutra» v Celju. 27921

Posestvo
na Štajerskem, 90 oralov v zelo dobrem stanju, 4 km od železn. postaje se proda ali zamenja za večjo hišo v Ljubljani, Celju ali Mariboru v vrednosti do Din 400.000 — katera donaša zmerne dohodke ali manjše posestvo v neposredni bližini teh mest. Ponudbe pod «F. Žel». Apače pri Gornji Radgoni. 26898

Majhna hišica
z lokalom v Ljubljani se takoj odda. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod šifro «Zadovoljen». 27931

Manjša hiša
s sadnim vrtom v Domžalah, pripravna za kakega obrtnika ali vpokojenca se za 70.000 Din proda. — Naslov pove uprava «Jutra» 27938

Oddaje se

Odda se v najem:
Klet
velika, suha in svetla, s steklo-betonskimi sodi za 500 hektolitrov.
Delavnica
s kurenimi prostori.
Skladišče
90 m² prostorno, suho in lepo. Naslov pove uprava «Jutra». 27959

Skladišče
v sredini mesta, svetlo, za 30 vagonov prostora in soba za pisarno se takoj odda. Ponudbe pod značko «Ugodna lega» na Aloma Company, Ljubljana. 27722

Lokal
s stanovanjem prostori, na Marijinem trgu se odda proti odškodnini (event. s stanovanjem), ozir. se proda hiša. Naslov v upravi «Jutra». 27955

Gostilna
na deželi se išče v najem. Naslov pove uprava «Jutra» 27660

Lokal za trgovino
z izložbo, v sredini Ljubljane se išče za takoj ali pozneje proti nagradi. — Naslov pove uprava «Jutra» 27927

Trgovino
oddam z inventarjem na prometni cesti 10 minut od železnice - majhnim kapitalom. Ponudbe na upravo «Jutra» pod značko «Trgovina 1580». 27826

Delavnico
325 m², 3·5 m visoko, delavnico 80 m², delavnico 26 m² in druge prostore oddam. Vsi prostori popolnoma suhi. Naslov v upr. «Jutra». 27828

Stanovanja

Stanovanja
v Mariboru
(tudi zamenjavo stanovanj), nakup hiš, stavbišča in adaptacije posreduje Stanovanjska borza v Mariboru, Slovenski trg. 27882

Nižješolec
se sprejme v dobro oskrbo k uradniški družini — Naslov pove uprava «Jutra» 27870

Lepo, zračno sobo
z električno in posebnim vhodom, event. s hrano išče se gospod za takoj. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Soba 13869» 27794

5000 Din nagrade
plačam za preskrbo ali odstop nezaščitenega stanovanja 2—3 sob s pritiklinami. Pogodba za najmanj 2 leti pogoj. Event. se da tudi posojilo, ali plača za 1 leto naprej. Ponudbe z opisom lege stanovanja in označko najemnine pod šifro «Samski dom» na upr. «Jutra». 27797

1 ali 2 prazni sobi
išče mirna gospodična. — Cenjene ponudbe pod šifro «Soba takoj» na upravništvo «Jutra». 27706

Iščem prazno sobo
z vhodom iz stopnišča in z električno razsvetljavo. Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Lepa soba 13975». 27966

Opremljena soba
z 2 posteljama, električno in posebnim vhodom se takoj odda. Perkaus, Ulica na grad 5/I. 27973

Opremljeno sobo
lepo, čisto in zdravo išče gospod pri samostojni mladi dami za takoj. Reflektira se v prvi vrsti samo na tako, s hrano in streho posebnim vhodom ter elektr. razsvetljavo. Ponudbe pod «Separirano» na upr. Jutra. 27968

Lepa soba
elegantna, parketirana, z električno razsvetljavo in posebnim vhodom se odda takoj boljšemu gospodu nasproti kavarne «Evropa». Naslov pove uprava «Jutra» 27972

Gospodična
išče sobico, najraje v bližini kolodvora — Ponudbe pod «Štev. 50» na upravo «Jutra». 27923

2 sobi, kubinio
shrambo in klet oddam mirni stranki. Dopise pod «Lepi dom 13964» na upr. «Jutra». 27954

Stanovanje
obstoječe iz 2 sob in pritiklin z drvarnico in električno, najraje v pritličju v novi ali stari hiši se išče za takoj ali pozneje, toda čim preje. Ponudbe na upr. «Jutra» pod «Stanovanje 13940». 27938

Opremljena soba
boljša se odda. Naslov v upravi «Jutra». 27904

Opremljena soba
z 2 posteljama, posebnim vhodom in električno razsvetljavo se išče, po možnosti s predsobo v Sp. Šiški. Ponudbe na upravo «Jutra» pod šifro «Trgovski potnik» 29915

Opremljena soba
z električno razsvetljavo se takoj odda v Gosposki ul. št. 10/I. 27942

Dobri stranki
oddam moderno, neopremljeno sobo v sredini mesta z event. souporabo kopalnice in tudi kuhinje. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod šifro «Dobra stranka». 27945

Lepo sobo
oddam takoj gospodu ali gospodični, event. z zajtrkom. Dopise pod značko «Vdova 13966» na upravo «Jutra». 27955

Solnčno stanovanje
z 2 velikima sobama, posebno kabinejo, lepo kuhinjo in pritiklinami v 3 leta stoječi vili, 10 minut od glavne pošte v Ljubljani se odda za mesečno najemnino 1750 Din. Ponudbe na upravo «Jutra» pod značko «Zdravo». 25442

Gospod
se sprejme na stanovanje in hrano v sredini mesta. Naslov pove uprava «Jutra» 27943

Kapital

30.000 Din posojila
na 4 mesece proti 20% obrestim in dobremu jamstvu se takoj išče. — Ponudbe pod «Sigurnost 13854» na upravo «Jutra». 27806

5000 Din posojila
proti popolni varnosti iščem — Plačam do 15% obresti. Ponudbe na upravo «Jutra» pod šifro «Posojilo 13975». 27967

12.500 Din
brezobrestnega posojila proti varnosti dam tistemu, ki mi odda stanovanje obstoječe iz 1 sobe, kuhinje in pritiklin. Cenjene ponudbe pod «Stanovanje 12.500 Din» na upravo «Jutra». 27964

Družabnik
za povečanje podjetja se sprejme. Potreben kapital 60.000 Din. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod znakom «Srečna». 27930

Denar

«Sakradiofis»
Vesnu ševerček tel. Piši šev! — Hajnalka Julička. 27969

Lepi Amerikanki
dolarski milijonarki, pravkar došli iz Newyorka želita v svrho kratkočasja dopisovati s temperamentnima, elegantnima gospodoma. Neznonimne dopise s slik. na upr. «Jutra» pod «Mabel in Mia». 27917

Sreča v zakonu
Dvignite pismo 26827 27929

«Mir[illegible]»
Mogoče ajmo svinčnik in papir. Naj Ti pošljem? 27958

«Volja» — Maribor
Dvignite pismo! 27949

Orehi
prispeli, dvigni in odpovori kmalu. 27960

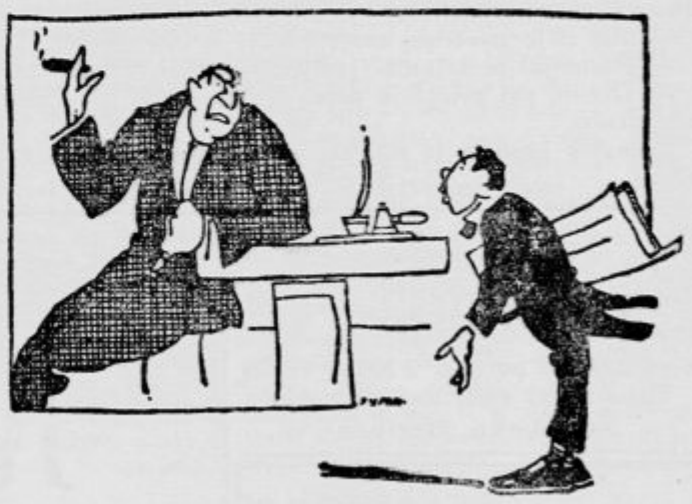

Kdo bral bo klerikalne liste,
ki polni so laži nečiste?
Edino «Jutro», pikolo, želim!
Zato le hitro, dečko, semkaj ž njim!

Seznaniti se želim
z gospodično, ki je pri tekmi Primorje-Ilirija stala na levi strani gospodične, katero sem nagovoril: «Pokažite tudi vi!» Informacije na upravo «Jutra» pod «Tekma». 27921

«Zimska zabava»
Dvignite pismo v upravi «Jutra». 27985

Ženitve

Tovarnar
28 let star, v lepem mestu Slovenije, prijetne zunanjosti in kremenitega značaja želi v svrho razširjenja podjetja stopiti v zakon z gospodično ne preko 30 let staro s kapitalom od 500 do 700.000 Din. Ponudbe s sliko, ki se po zahtevi takoj vrne, na upr. «Jutra» pod «Bodočnost in harmonija». 27911

Glasba

Koncertne citre
zelo dobre se prodajo. — Naslov pove uprava «Jutra» 27848

Klavir
dobro ohranjen in večja zbirka klavirskih in pevskih not se proda. Naslov v upravi «Jutra». 27685

Klavir
samo dobro ohranjen ali popolnoma nov, Blüthner, Bösendorfer ali katere druge prima znamke se kupi. Ponudbe z navedbo cene in znamke pod «št. 222» na upravo «Jutra». 27919

Klavir
dobro ohranjen se proda. Kje, se izve v Sp. Šiški, Aljaževa cesta 24/I, levo. 27926

Živali

Psiček
4 mesece staro Dobermanko prodam. Naslov v upr. «Jutra». 27951

Pes
volčje pasme, 1 leto star, lepo razvit, izvrsten čuvaj se proda na Selu 28, Moste 27962

Razno

Motorno kolo
lahko, z garancijo, prav dobro, skoraj novo, znamke «Puch» 4 HP, z novo garnituro se proda. Istotam se vzame na račun vino ali živina. Zelo pripravno za agenturo. J. Gorenjak, Celje. 27797

Deček
7 mesecev star, se odda za svojega. Naslov pove upr. «Jutra». 27941

Podjetje prevzame posojilo do zneska 100.000 Din
in plača 20% obresti.
Ponudbe pod **„Kapital 1087“** na upravo „Jutra“. 6350a

10 vagonov zdravega jedilnega krompirja
belega in rožnika, debelega se dobi ceno v Čakovcu (Jugosl.)
Vprašanja na:
Julio Hoffmann, Čakovec.

Gospe in gospodične
pozor! 6388-a pozor!
Preoblikujem, moderniziram, popravljam in iz ostankov **izdelujem** priznano solidne **klobuke po najnižji ceni.**
Fr. Thaler, Rožna dolina c. V./22.

Denaturirani špirit 90%
nudi v vsaki količini po tovarniških cenah
tv. ZORA Ljubljana
Kralja Petra trg 2 — Tel. 534.
Za detajlno prodajo je špirit pakovan v steklenicah po novem finančnem predpisu, nakar posebno opozarjamo interesente.

Med najboljše zgodovinske povesti
štejemo Budalov
Križev pot Petra Kupljenika.
Povest se godi v protestantski dobi na Slovenskem.
Cena broš. 17·—, vez. 22·—, poštnina 1·50
Naroča se v
Knjigarni Tiskovne zadruge v Ljubljani.

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Gustave le Rouge:

Misterija

32

(Roman)

— Na eno stvar mislim, je dejal Lionel smeje, da je namreč vse to bogastvo tvoja last.

— Vendar ne govoriš resno? je v grozi vzkliknila mlada žena. To zlato je prokleto!

— Res je; ti okrvavljeni zakladi bi nama ne prinesli sreče. Srečna sva, čemu bi skušala postati še bolj bogata?

Naola je poljubila svojega soproga na čelo in šla v svoje sobe, Lionel pa, ki je ostal sam, je stopil v salon, ki mu je služil kot delavnica.

Prav rad je bival v tej sobi, v kateri je imel umetnine, ki jih je ljubil.

— Moja ljuba mala Naola govori istino, si je dejal; več ko je človek doma, tem bolje je. Včasih sem ljubil vratolomna potovanja in pustolovščine, danes pa me ni volja iti nikamor. Brezdvomno sem našel svoj cilj, ki sem ga instinktivno iskal na svojih potovanjih po svetu: da ljubim in da sem ljubljen.

Sedaj je čutil, da ne more več živeti brez Naole. Če ni bila poleg njega, se nikjer ni zabaval in nič ga ni zanimalo. Treba je bilo, da je vedel, da je v njegovi bližini; le tedaj je bil popolnoma miren.

Sicer je pa mlada žena z vso pozornostjo skrbela zanj in mu ni nikoli storila niti najmanjše neprilike.

Vedel je, da mu je treba reči le besedo in ona prihiti na mah, vsa nemirna, da zve, kaj bi želel od nje.

— V istini, si je dejal, mislim, da ni mnogo mož, ki so tako srečni kot jaz...

Ni končal svoje misli: Tolliam je vstopil ves vznemirjen.

— Kaj je? je vprašal Lionel slabe volje.

— Neka dama želi z vami govoriti.

— Ali ti nisem dal povelja, da ne sprejemam nikogar?

— Da, a ta dama se ne da odpraviti. Menda vam ima nekaj silno važnega povedati.

— Ali ti je povedala svoje ime?

— Misterija! je zajecljal Indijec, ki ga je kar dušilo.

— Dobro, naj pride! je dejal Lionel mirno. Vsekakor mi je ljubše tako.

Trenutek pozneje je uvedel Tolliam komteso Saro v delavni salon.

Peto poglavje.

Pred boiem.

Ko je Misterija vstopila, je dvignila krajce svojega velikega klobuka in odpela ovratnik svojega plašča. Smehljaje se je stopila v sredo salona, med tem ko ji je Lionel z ledeno uljudnostjo pokazal naslonjač. Sedla je, pogledala radovedno okoli sebe in s čisto ameriško prostostjo vzela cigareto z Lionelove mize ter si jo zapalila.

— Saj dovolite? je dejala neženirano.

— Ali bi lahko zvedel, je dejal nekoliko trpko, kaj mi prinaša čast vašega obiska?

— Predvsem sem prišla, da se vam zahvalim za vašo pomoč v svetišču. Brez vas bi me bili gotovo žrtvovali onemu grdemu kamenitemu maliku.

Te besede je izpregovorila s tako ironičnim naglasom, da je bil njih smisel popolnoma spremenjen in je Lionel razumel, da Misterijina hvaležnost ne more biti resna. Vkljub temu je dejal:

— Ne zahvaljujete se mi; storil sem samo to, kar bi bil vsak ameriški državljan, vsak pravi gentleman storil na mojem mestu.

— Res je. Zato vam hočem tudi priznati, da to ni glavni namen mojega obiska. Govoriti hočem z vami čisto odkrito. Jaz sem vedno tako iskrena, da ljudem prej javim, če jih hočem napasti.

— Ne vedno, je dejal z nekoliko zaničljivim nasmehom, kadar na primer izvršite kak vlom.

— Ravno v tej zadevi sem prišla k vam, mu je odgovorila nesramno.

— Zvedel sem, je dejal Lionel z zasmehljivo hladnokrvnostjo, da ste se pred nekaj dnevi vrnili z vašega velikega potovanja; toda zvedel sem tudi, kdo da ste. Znano mi je, da je komtesa Sara in ona Misterija, ki jo imajo za glavarja udruženja Mygalov, ena in ista oseba.

— Pustimo to! Hočem vam takoj povedati, za kaj gre. V posadi v Quicatlu ste mi vzeli listino, pisano v hieroglifih, ki jo hočem imeti nazaj in ki jo tudi dobim za vsako ceno.

— Ne, komtesa, to listino obdržim, je izjavil hladno. To je moj pošteni vojni plen.

— Če mi je ne vrnete, se prične med nama boj brez usmiljenja.

— Dobro, pa naj bo tako! je deja! Lionel in zmignil z ramami.

Misterija je nagrbančila čelo.

— Ni to pametno od vas, je zamrmrala. Vi nimate pojma, čemu se izpostavljate, ako se boste skušali boriti zoper mene. Zadnjič vas vprašam, nudim vam mir ali boj.

Lionel se je dvignil.

— Storite, kar hočete, je dejal; nisem bil jaz tisti, ki je pričel boj. Vi ste se prvi začeli vmešavati v moje zadeve. Če bi se ne bili brigali zanje, bi se nikoli ne bil zanimal za vas.

V tem trenutku se je Naola, ki jo je bil brezdvomno priklical občutek ljubosumnosti, prikazala med vrati in je radovedno gledala obisk: ženi sta se sovražno motrili.

Lionel je naglo stopil k svoji mladi ženi.

— Kaj se godi tu? je nemirno vprašala Naola.

— Nič... Takoj ti razložim. Pusti naju za trenutek in ne boj se ničesar: moje srce bije samo zate. In odpravil je Naolo s poljubom in prisrčnim smehljajem.

Misterija je med tem časom premišljevala. Spoznala je bila v gospej Bradyjevi svečenico s škrlatno haljo.

Ko se je Lionel vrnil k njej, se je hudobno nasmehnila. On pa je dejal:

— Da, to je ona. Sedaj ko ste jo videli, morate razumeti, zakaj me vaša lepota, če tudi je še tako velika, pušča popolnoma hladnega.

Misterija je zardela od jeze in ljubosumnosti.

— Vsi ljudje niso vašega mnenja, je dejala, komaj prikrivajoč svojo besnost. Razžalili ste me. Pazite, Lionel! Vedno ste zaničevali mojo ljubezen in to je stvar, ki je ženska, kakršna sem jaz, ne oprosti nikoli. Pazite dobro na svojo srečo, morda ne bo trajalo toliko časa, kot si predstavljate.

— Pa imate res pojem o hvaležnosti, komtesa.

— Nikoli vas nisem prosila, da mi storite uslugo. Sedaj pa imam dovolj. Ničesar nimam več iskati tu. Če se vam pripeti nesreča, pripišite jo samemu sebi.

In ne da bi čakala Lionelov odgovor, je naglo odšla iz sobe. Komaj so se vrata zaprla za njo, je že prihitela Naola vsa prestrašena.

— Kaj je hotela ta ženska od tebe? je vprašala bojazljivo. Imam občutek, da nama postane usodna. Ne bi je bil smel sprejeti.

— Res je, sovraži naju oba.

— Spoznala sem jo in morala me je tudi spoznati. Bila je tujka, ki je ležala zvezana na oltarju in katero si ti osvobodil. Ali je morda ne ljubiš?

— Sovražim jo!

— Zakaj te je torej prišla obiskat?

— Hotela je, da ji vrnem važen papir, ki sem si ga bil prilastil.

— In ti ji ga nisi vrnil?

— Vraga! To je vendar edino orožje, ki ga imam proti tej ženski.

In pravil je Naoli, kaj se je dogodilo v posadi in na kak način se je polastil one listine. Vsa v skrbeh ga je zamišljeno poslušala.

Dva motorja

za vrstilni tok po 1 in 2 HP se kupita. Ponudbe na anončno ekspedicijo **Sax Hinko, Maribor.**

Priznano najboljše in garantirano pristne

KRANJSKE KLOBASE

razpošilja tvrdka **K. JARC, Ljubljana, Hradeckega vas 35.** 5523a

15 vagonov suhih bukovih cepanic kupimo takoj.

Ponudbe poslati na **Prva zemunska tvornica koža, Zemun.**

Krčne žile

si zavarujte s patentirano **ANTIVARIX obvezo.** Cena: 150— Din. Naročila: **M. Barti, Miklošičeva ulica 2.** 457-a

Tvornica čevljev „BOSTON" d. d., Beograd, Kralja Aleksandra 162

potrebuje prvovrstne

strojne „cvikarje"

za vojaško in meščansko delo. Javiti se pismeno ali predstaviti osebno pri gornji firmi. 6489a

Hruškin les

prvovrstni, parjen, ca 50 m kupi domača tovarna. Ponudbe pod „Hruška" na upravo Jutra. 4533-a

Kupujte samo prvovrstno

domačo svinjsko mast znamke J. P.

Lastni izdelek tvrdke

Janko Popovič v Ljubljani

Najnižje cene! Solidna postrežba! Razpošilja se v sodih po 50, 100 in 200 kg. 438a

LEONHARDI-JEVA ČRNILA

TUŠ LEPILA BARVE ZA ŽIGE ITD. PROIZVAJA PO STARIMI PREISKUŠENIMI IZVIRNIMI RECEPTI

TOVARNA „PENKALA"

EDMUND MOSTER I DRUG D. D. ZAGREB

Objava.

6419a

»U smislu naredjenja Uprave državnih monopola Pr. broj 45.964 od 20. oktobra o. g. održaće se na 13. novembra o. g. u 11. časova prije podne druga javna ofertalna licitacija za izdavanje pod zakup prava velikoprodaje duvanskih preradjevina i cigarpapira za period 1926/1927. g. za slijedeće prodajne reone i to u Ljubljanskoj oblasti

za prodajni reon

1. Velike Lašče
2. Kamnik
3. Logatec
4. Lukavica
5. Radovljica
6. Ribnica
7. Škofja Loka

u Mariborskoj oblasti

za predajni reon

8. Konjice
9. Marenberg
10. Rogatec
11. Slov. Bistrica
12. Šmarje pri Jelšah.

Oferte se predaju u kancelariji načelniku Odelenja Prodaje najdalje do 13. novembra 1925. u 11 časova, a otvaranje vršiće se istog dana u sjednici Uprave državnih monopola u Beogradu.

Kaucija za ovu licitaciju polagaće se na Blagajni Uprave Državnih Monopola u Beogradu do 12. novembra t. g. do 5. časova po podne.

Kaucija je 1% od godišnje potrošnje dotičnog predajnog reona.

Uslovi za ovu licitaciju ostaju isti oni po kojima je vršena licitacija na dan 27. avgusta t. g., a koji su objavljeni u 165 broju »Službenih Novina« od 23. jula 1925. godine.

Uslovi se mogu dobiti kod Tvornice Duvana u Ljubljani.

Svaki nadmetač dužan je da uz svoju ponudu podnese i to:

a) uverenje o plačenoj porezi za poslednje tromjesečje,

b) uverenje opštinske vlasti da nije kažnjevan za krijumčarske krivice ili djela koja bezčaste i

c) uverenje nadležne Trgovačke Komore ili Udruženja da je ispravan i materijalno sposoban za obavljanje poslova velikoprodaje u reonu za koji ponudu podnosi.

Oni interesenti, koji bi želili oferte i kaucije da šalju poštom, moraju to učiniti svakako prvo 13. novembra t. g., jer se oferti i kaucije, koje budu docnije primljene, neće uzimati u postupak.

Iz kancelarije Oblasnog Monopolskog Inspektorata

Zagreb, 26. oktobra 1925., broj 2094.

Zahvala.

Za mnogoštevilne pismene in ustmene izraze sožalja ob smrti našega predobrega sina, brata, strica, svaka, gospoda

Janka Prijatelja

za darovano cvetje in mnogobrojno spremstvo ob pogrebu, se vsem iskreno zahvaljujemo.

Zlasti izrekamo zahvalo g. primariju dr. Defranceschiju za njegovo požrtvovalno skrb ter tudi g. dr. Krajcu in č. sestram usmiljenkam in vsem, ki so ga obiskali v bolezni.

St. Janž, dne 2. novembra 1925.

Žalujoči ostali.

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Premog, drva, oglje, briketi, koks

Ilirija, Kralja Petra trg 8, tel. 220.

Proda se

stekleno obstenje

pripravno za blagajno ali trgovski kontoar in večja množina starega papirja

Poizve se Turjaški trg 6./II.

Pozor! Po ugodnih cenah!

Nova dalmatinska vina

sva pričela prodajati na veliko v Sp. Šiški, Vodnikova c. 17, na Jesenicah (Gorenjskem) št. 35. — Prodajava belo, rdeče in črno vino iz Šibenika in črno z otoka Visa. Iste vrste prodajava tudi na drobno v gori omenjenih točilnicah.

6567a Priporočata se **brata Lasan.**

Rekord

v nizkih cenah in dobrem blagu je dosegla konfekcijska tovarna FRAN DERENDA & CIE., LJUBLJANA.

Sukne in ostala oblačila se prodajajo po neverjetno nizkih cenah v detajlni trgovini na Erjavčevi c. 2

NAZNANILO.

Vljudno naznanjam cenj. odjemalcem, da sem **začel s 1. novembrom v Ljubljani**

medičarsko obrt

ter izdelujem medeno in drugo pecivo in vsakovrstni lect.

Se najtopleje priporočam

Rihard Kraupner, Celje — Ljubljana.

Glavna zaloga in prodaja v trgovini **Josip Vitek, Krekov trg 8.**

Zahvala.

Najprisrčneje se zahvaljujemo vsem, ki so ob prebridki izgubi našega dragega in nepozabnega

Antona Jeršinovića

ravnatelja drž. realne gimnazije v Celju

osebno ali pismeno izrazili svoje sožalje ali ga spremljali na zadnji poti.

Posebno zahvalo izrekamo gg. zdravnikom za skrbno in požrtvovalno zdravniško pomoč, čast. duhovščini, g. opatu za poslednjo tolažbo, celjskemu profesorskemu zboru, zastopnikom oblasti in uradov, častniškemu zboru, zastopnikom profesorskega društva, šolskih zavodov, društev in korporacij, stanovskim tovarišem ter šolski mladini.

Iskreno se zahvaljujemo vsem govornikom za lepe govore, diaškemu zboru, mladinskemu zboru Glasbene Matice v Celju ter celjskemu pevskemu društvu za pretresljive žalostinke ter vsem prijateljem in znancem, ki so mu položili na krsto cvetje in vence.

Prisrčno sočutje in genljivo slovo nam je bilo v najtežjih urah v veliko tolažbo.

Naj mu bo ohranjen trajen spomin!

V Celju, dne 30. oktobra 1925.

Zalujoči ostali.

4126

Inženjer

gozdarske stroke, z večletno državno in privatno prakso, vešč slovenskega, srbohrvaškega, nemškega, italijanskega in madžarskega jezika išče primerne službe kot upravitelj na velikem gozdnem posestvu event. kot lesni ekspert v kakem velikem lesno-industrijskem podjetju. Event. ponudbe je poslati na upravo „Jutra" pod „Upravitelj 450" 6422-a

Trboveljski premog in drva

dobavlja promptno in najugodneje tvrdka **H. PETRIČ, Ljubljana,** Gosposvetska cesta 8, Telefon 340

Ia Trapist, Ia Grojer i Tilsiter sir.

Čajni masiac, samo punomastan sir uz dnevne cijene razošilje poštom i željeznicom **Mljekarna Karlo Laznicky, Dežanovac,** Slavon.

Mašinist

s prakso za eksplozijske motorje in električne instalacije, sposoben za nadzorstvo nad stroji tudi v kovačnici, **se išče za takojšen nastop.** — Ponudbe pod „Mašinist" na Aloma Company, Beograd, Kolarčeva 7.

Damski klobuki

po najnižjih cenah pri **E. Djukanović, Sv. Petra c. 27,** poleg hotela Tratnik. **Popravila, prekrojenje, spatri oblike.** Nujna popravila v šestih urah.

Žimnice

matrace, postelje mreže, železne postelje (zložljive), otomane, divane in tapetniške izdelke **nudi najceneje Rudolf Radovan,** tapetnik, **Krekov trg štev. 7** (poleg Mestnega doma)

Urejuje dr. Albert Kramer. Izdaja za Konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno dd. kot tiskarnarja Fran Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.